

Placerarens skatteguide 2020

PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSSTIFTELSEN

Innehåll

Till läsaren	2	5 Aktier som erhållits i samband med en företagsreglering	37
1 Huvuddragen av beskattningen av privatpersoner	3	5.1 Aktier vid emission	
1.1 Förvärvsinkomster		5.2 Split	
1.2 Kapitalinkomster		5.3 Aktiebyte och inlösen	
1.3 Egen bostad		5.4 Aktier som dividend	
1.4 Avdrag		5.5 Aktier som bonus	
1.5 Huvuddragen i beskattningen		5.6 Vid delning erhållna aktier	
1.6 Skattedeklaration		5.7 Fusion	
2 Beskattning av placeringsavkastningar	10	5.8 Återbetalning av kapital	
2.1 Dividendinkomster från börsbolag		5.9 Konvertibla skuldebrevs- och optionslån	
2.2 Dividendinkomster från onoterat bolag		5.10 Optioner erhållna som kund	
2.3 Avkastningen av placeringsfonder		5.11 Tjänsteoptioner	
2.4 Hyresinkomster		5.12 Personalemission	
2.5 Skogsbeskattning		6 Beskattning av gåva och arv	45
2.6 Ränteinkomster		6.1 Gåva	
3 Beskattning av reglerat långsiktigt sparande	16	6.2 Affär med karaktär av gåva	
3.1 Beskattning av placeringsförsäkringar		6.3 Arv	
3.2 Beskattning av pensionsförsäkringar		6.4 Deklaration av gåva	
3.3 Kapitaliseringsavtal		6.5 Besittningsrätt	
3.4 Beskattning av ett Is-konto		7 Skatteplanering	49
3.5 Aktiesparkonto		7.1 Tidpunkten för transaktioner	
3.6 Särskilt beskattningsförfarande för vissa försäkringar		7.2 Försäljning med förlust	
4 Beskattning av överlåtelsevinster och -förluster	30	7.3 Aktiehandel fram och tillbaka	
4.1 Överlåtelseskatt		7.4 Utdelning av dividend	
4.2 Beräkning av överlåtelsevinst		7.5 Gåvor i små poster	
4.3 Anskaffningsutgiftsantagandet		7.6 Arv direkt till barnbarn	
4.4 Den faktiska anskaffningsutgiften		7.7 Besittningsrätt	
4.5 Avdragsrätt för överlåtelseförluster		7.8 Besittningsrätten upphör	
4.6 Optioner och terminer		7.9 Kapitalinkomster och studiestöd	
4.7 Warrant		8 Beskattning av placeringar i utlandet.....	55
4.8 Virtuella valutor		9 Skatteskalorna 2020.....	57
		9.1 Skatteskalen för statens inkomstskatt 2020	
		9.2 Skatteskalor för skatt på arv och gåva	
		10 Ordlista.....	60

Till läsaren

Vid ingången av 2020 togs ett fint steg mot målet att främja aktiesparande och inhemskt ägarskap. Aktiesparkonton togs i bruk den 1 januari 2020. Fram till slutet av januari hade över 60 000 privatpersoner öppnat ett nytt aktiesparkonto och 116 miljoner euro hade satts in på kontona. Enligt Euroclear Finlands uppgifter öppnade cirka 19 000 nya aktieägare värdeandelskonto eller aktiesparkonto under januari.

Aktiesparkontonas ankomst gjorde skattebehandlingen av olika placeringsprodukter mer enhetlig. Samtidigt förändrades även skattebehandlingen av placeringsförsäkringar. Placeringsfonderna fungerar som referenspunkt för förändringarna. Skattebehandlingen av placeringsfondandelar förblev oförändrad. Från och med 2020 kommer skattebehandlingen av aktiesparkonton, placeringsfondandelar och placeringsförsäkringar att vara mycket snarlik. På detta sätt har även privatpersoner som direkt äger aktier möjlighet att skjuta upp betalningen av skatter för dividender och överlåtelsevinster till en senare tidpunkt genom att använda ett nytt aktiesparkonto.

Skattesatserna och övriga centrala strukturer visavi placerarens beskattning ligger på samma nivå som tidigare. År 2020 är kapitalinkomstskattesatsen 30 procent och till den del den beskattningsbara kapitalinkomsten överskrider 30 000 euro 34 procent. Börsdividenderna omfattas av kapitalinkomstskatten till 85 procent. Skatten på börsdividender är således 25,5–28,9 procent.

Börsstiftelsen har gett ut Placerarens skatteguide årligen sedan 1988. Skatteexperter vid Borenius Advokatbyrå Ab har bidragit till uppdateringen av Skatteguiden 2020. Börsstiftelsen framför sitt varmaste tack till dem.

Uppdateringar av guiden har gjorts till följd av de ändringar i skattelagarna som trädde i kraft från och med början av 2020 eller till följd av de ändringar som skett i tolkningarna av lagarna i rättspraxis. Även om vår strävan har varit att utforma guiden för att vara möjligast à jour, är det skäl att vara beredd på ändringar som tolkningen av lagarna kan åstadkomma. Det är skäl att följa dem på Börsstiftelsens webbplats www.porssisaatio.fi samt i övriga massmedier.

Helsingfors den 24 februari 2020

Sari Lounasmeri
Verkställande direktör
Börsstiftelsen i Finland

1 Huvuddragen av beskattningen av privatpersoner

Fysiska personers och dödsboms inkomster delas in i förvärsinkomster och kapitalinkomster. De beskattningsbara inkomsterna av förvärsinkomst och kapitalinkomst uträknas separat. I den slutliga beskattningen räknas skatterna som ska betalas på basis av båda inkomstlagen ihop. Förskottsinnehållningar och förskottsskatter som har betalats per inkomstslag räknas till godo i beskattningen av den skattskyldige, varvid det framgår om den skattskyldige måste betala kvarskatt eller får skatteåterbäring.

1.1 Förvärsinkomster

Förvärsinkomster är exempelvis löner, naturaförmåner, pensioner, sociala förmåner och en del av företagare- och jordbruksinkomsten. För förvärsinkomsten betalas progressiv statsskatt (se statens skatteskalar i slutet av guiden).

På förvärsinkomster betalas även kommunalskatt och kyrkoskatt, och utöver detta betalas utifrån förvärsinkomsterna i regel sjukförsäkringens dagpenningavgift och sjukförsäkringens sjukvårdsavgift. För löner och arvoden uppstår arbetsgivaren dessutom i regel avgifter för arbetspensions- och arbetslöshetsförsäkringar, vilkas avdragsrätt har beaktats i förskottsinnehållningen.

1.2 Kapitalinkomster

Kapitalinkomster är till exempel försäljningsvinster, det vill säga överlåtelsevinst, hyror, avkastningar av placeringsfonder och sparlivförsäkringar, vissa räntor, inkomster av skogsförsäljning samt en del av företagare- och jordbruksinkomsten. Även Is-besparingar samt avkastningen av dem, avkastningen av kapitaliseringsavtal och avkastning som tas ut från ett aktiesparkonto samt en del av de frivilliga pensionerna beskattas som kapitalinkomst, då de lyfts.

På de beskattningsbara kapitalinkomsterna betalas från och med år 2015 en 30 procent (inkomstskattesats för kapitalinkomst) skatt till den del som beloppet på den beskattningsbara kapitalinkomsten är högst 30 000 euro.

Till den del den beskattningsbara kapitalinkomsten överstiger 30 000 euro betalas 34 procent i inkomstskatt (höjd inkomstskattesats för kapitalinkomst).

1.3 Egen bostad

Försäljning av egen stadigvarande bostad är skattefri, om bostaden utan avbrott har varit minst två år i eget eller i familjens bruk. Skattefriheten förutsätter inte att en ny bostad anskaffas. Skattefriheten består även om bostaden har varit uthyrd före eller efter att man själv bott i den.

1.4 Avdrag

För förvärvsinkomster och kapitalinkomster får skatteavdrag göras. Alla ränteavgifter på avdragsgilla lån avdras i första hand från kapitalinkomsterna. Om inga kapitalinkomster finns eller de är mindre än räntekostnaderna, får en del av räntorna avdras som underskottsgottgörelse från skatten på förvärvsinkomst.

På Is-konto överförda besparingar eller premier för en frivillig pensionsförsäkring kan dras av från skatterna på kapitalinkomster eller förvärvsinkomst såsom en särskild underskottsgottgörelse.

Underskottsgottgörelsen beräknas i regel enligt inkomstskattesatsen för kapitalinkomst, det vill säga 30 procent.

1.4.1 Avdragbara kostnader för placeringsverksamhet

Till de typiska kostnaderna för placeringsverksamheten som är avdragbara i beskattningen hör prenumerationsavgifter för ekonomitidningar, medlemsavgift i Aktiespararnas förbund och kostnader som hänför sig till arbetsrum. En aktiv placerare kan även ha rätt att dra av för kostnader som hänför sig till dator och internetanslutning. Arbetsrumsavdragets storlek beror på om verksamheten är huvudsyssla eller om det endast är fråga om sporadiska sidoinkomster. Kostnader för resor till ett börsbolags bolagsmöte är inte avdragbara utgifter.

Om utgifterna hänför sig till förvaltning och bevarande av värdepapper, värdeandelar eller annan jämförbar egendom är de avdragbara. En självrisk på 50 euro dras av från utgifterna, men i skattedeklarationen anger man kostnaderna i sin helhet utan att dra av självriskandelen.

1.4.2 Ränteavdrag och underskottsgottgörelse

Avdragbara räntor är räntor på lån som tagits för förvärvande av inkomst. Skulder för anskaffning av inkomster är exempelvis lån för aktier, lägenheter för uthyrning eller lån för anskaffning av skog. Ränteavdragen görs från kapitalinkomsterna.

Dessutom är räntor på bostadslån delvis avdragbara räntor. År 2020 är den avdragbara andelen av räntor på bostadslån 15 procent. Avdragsrätten för räntor på bostadsskulder har reglerats så att den kommer att slopas stegvis. Från och med år 2023 försvinner ränteavdragsrätten för bostadslån helt och hållet. År 2020 är den avdragbara andelen av räntor på bostadslån 15 procent, 2021 kommer den avdragbara andelen att vara tio procent och 2022 kommer den att vara fem procent.

Övriga utgifter i anknytning till skulder för anskaffning av inkomster är vid sidan av ränteutgifter avdragbara, medan utgifter för bostadslån inte är avdragbara. Räntorna för en fritidsbostad i eget bruk eller för annat så kallat konsumtionslån är inte avdragsgilla, liksom inte heller räntorna på lån som tecknats för förvärv av skattefri eller källskatt underkastad inkomst, såsom exempelvis räntor som gäller indexlån. Räntan på ett lån för en frivillig pensionsförsäkring är inte avdragsgill. Räntorna på ett lån placerat i en placeringsförsäkring torde godkännas som avdragsgilla räntor för lån för förvärvande av inkomst.

Exempel: Uppskattning av skatt på kapitalinkomst

Maja Mark började räkna ut skatten på sina kapitalinkomster för år 2020. Hon hade inga förvärvsinkomster, men hon hade i dividender fått 1 000 euro och i avkastning från en placeringsfond 500 euro. Räntorna på bostadslånet var 3 000 euro och avgifterna för värdeandelskontot 82 euro.

För att uppskatta skatten på kapitalinkomsten bör hon räkna ut den skattepliktiga andelen av dividenden och sedan avdra utgifterna. Den skattepliktiga andelen är $85\% \times 1\,000$ euro, det vill säga 850 euro.

Skattepliktig dividendinkomst	850 euro
Fondens avkastning	500 euro
= kapitalinkomster sammanlagt	1 350 euro
Räntor (15 % av 3 000 euro)	-450 euro
Övriga kostnader	-82 euro
Självrisk	50 euro
Skatteårets kapitalinkomst =	$1\,350 \text{ euro} - 450 \text{ euro} - 82 \text{ euro} + 50 \text{ euro} = 868 \text{ euro}$

1.4.3 Underskottsgottgörelse

Om det finns mera avdrag som görs från kapitalinkomst än de skattepliktiga kapitalinkomsterna, uppkommer ett underskott för kapitalinkomstslaget. Från skatten på förvärvsinkomster kan som underskottsgottgörelse i regel avdras en andel av underskottet enligt inkomstskattesatsen för kapitalinkomst inom ramarna för vissa maximibelopp.

Underskottsgottgörelsen för en ensamstående person är högst 1 400 euro. Båge makarna får underskottsgottgörelse. Maximibeloppet uppnås för en person vid ett underskott på 4 666,66 euro. Vid underskottsgottgörelse kan man till makens fördel överföra den del av avdragen, för vilken de egna skatterna inte räcker till.

Överlåtelseförlusten beaktas inte när underskottsgottgörelsen beräknas, och inte heller förlust från ett aktiesparkonto som beskattas som kapitalinkomst, sparlivförsäkring, förlust från kapitaliseringsavtal eller förlust från annan än tidsbestämd frivillig individuell pensionsförsäkring.

Till den del underskottet från kapitalinkomstslaget inte har beaktats som underskottsgottgörelse från skatterna på förvärvsinkomster, fastställs underskottet som en förlust från kapitalinkomstslaget, vilken under de följande tio skatteåren dras av från kapitalinkomsterna i den takt kapitalinkomsterna uppkommer.

Avgifter för frivillig individuell pensionsförsäkring eller på basis av besparingar som har förts in på ett Is-konto fastställs inte kapitalinkomstslagets förslut, även om de skulle uppfylla avdragsvillkoren. Men för dessa kan en så kallad särskild underskottsgottgörelse göras. Underskottsgottgörelsen för den första bostadens räntor är 32 procent under det år bostaden togs i bruk och under de följande nio skatteåren.

Maximibelopp för underskottsgottgörelse (euro):

En ensamstående	1 400
En vuxen och 1 barn	1 800
En vuxen och flera barn	2 200
Makar	2 800
Makar och 1 barn	3 200
Makar och flera barn	3 600

Exempel

Mikael Mark har avdragsgilla ränteutgifter på 3 000 euro och dividendinkomster på 3 000 euro, av vilket 85 % x 3 000 euro, dvs. 2 550 euro, är beskattningsbart.

Underskottet som uppkommer är således 3 000 euro - 2 550 euro, dvs. 450 euro.

Underskottsgottgårelsen är 30 % x 450 euro, dvs. 135 euro. Mikael får avdra hela underskottsgottgårelsen från skatterna på sina förvärvsinkomster.

1.5 Huvuddragen i beskattningen

FÖRVÄRVSBEKATTNINGEN

- löner
- skattepliktiga dagtraktamenten
- naturaförmåner
- pensioner utbetalade i Finland
- förvärvsinkomstandel av andra än börsbolags dividender
- förvärvsinkomstandel av företagsinkomst
- annan pension erhållen av en frivillig pensionsförsäkring
- annan pensionsförsäkringsutbetalning, som inte beskattas som kapitalinkomst.

INKOMSTSKATTER

- kommunalskatt
- statsskatt
- kyrkoskatt
- sjukförsäkringens dagpenningsspremie och sjukvårdsspremie.

ÖVERLÅTELSESKATT

- handel med fastigheter 4 procent
- handel med aktier i bostads- och fastighetsaktiebolag 2 procent
- annan värdepappershandel utanför börsen 1,6 procent

KAPITALBEKATTNING

- dividender från börsbolag
- avkastningar av placeringsfonder
- andra än källbeskattade räntor
- inkomster av utländska placeringar
- försäljnings-, dvs. överlåtelsevinster
- inkomster av skogsförsäljning
- hyror
- avkastningar av sparlivförsäkringar
- kapitalinkomstandel av andra än börsbolags dividender
- kapitalinkomstandel av företagsinkomst
- pension erhållen av frivillig individuell pensionsförsäkring
- uttag från Is-konto
- avkastningar av kapitaliseringsavtal
- avkastningar som lyfts från aktiespar-konto
- kapitalinkomstskatt 30 procent för beskattningsbara kapitalinkomster upp till 30 000 euro, varefter 34 procent för den överstigande delen.

KÄLLSKATT PÅ RÄNTEINKOMSTER

- räntor på inhemska depositioner och masskuldebrev
- källskatt på ränteinkomsten 30 procent

ARVS- OCH GÅVOSKATT

- skatterna påförs i samband med egen-domsöverföring

1.6 Skattedeclaration

Skatteförvaltningen skickar en förhandsifylld skattedeclaration till alla fysiska personer och dödsbon. Anmälan ska kontrolleras, eftersom den kan sakna uppgifter eller ha felaktigheter.

Uppgifterna i den förhandsifyllda skattedeclarationen kan korrigeras i MinSkatt. Om korrigeringarna meddelas på pappersblankett ska uppgifterna korrigeras med separata blanketter, som nämns vid varje punkt i skattedeclarationen. Korrigeringar görs inte längre i utskriften av den förhandsifyllda skattedeclarationen.

Den förhandsifyllda blanketten har färdigt uppgifter om vinster och förluster av försäljningen av aktier och placeringsfundsandelar. Överlåtelsevinster och -förluster utreds genom att man gör en anmälan till Skatteförvaltningen med blankett 9 eller 9A.

Skatteförvaltningen har nödvändigtvis inte uppgifter om en länge ägd egendoms anskaffningspris eller tidpunkt för förvärvet. Att utreda anskaffningstiden är viktigt i synnerhet om man vid försäljningen av minst tio år ägd egendom önskar utnyttja anskaffningsutgiftsantagandet på 40 procent.

Även om förmögenhetsskatt inte längre existerar, ska fortsättningsvis en del av skulderna och tillgångarna anmälas, eftersom Skatteförvaltningen på basis av dem övervakar bland annat överlåtelsevinster och gåvor. Egendomen värderas enligt värderingslagen (lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen), då värdena behövs till exempel för fastighetsbeskattningen och beskattningen av företagsinkomst.

Förmögenhet som ska uppges är exempelvis aktier, placeringsfundsandelar, andelar i andelslag, bostäder och fastigheter. Deras värden behöver inte uppges.

1.6.1 Spara kvitton och anteckningar

Kvitton bifogas inte längre skattedeclarationen. Kvittona ska emellertid sparas, då det i den färdigt ifyllda skattedeclarationen finns felaktigheter och brister. Dessutom ska kvitton på hushållsavdrag och överlåtelse av egendom alltid sparas.

Förvaringstiden är sex år efter skatteårets utgång. Uppgifter och verifikat kan även förvaras i elektronisk form, om de kan skrivas ut på papper. Skattebyrån kan vid behov be att få kvittona till påseende.

Kvitton på kostnaderna för anskaffningen av egendom och på ombyggnader kan i framtiden även behövas för uträkning av beloppet på en eventuell överlåtelsevinst eller -förlust. Det är bra att spara dessa kvitton även under lång tid för att räkna ut eventuell överlåtelsevinst eller -förlust som uppkommer i framtiden vid försäljning av egendomen.

Den skatteskyldige är vid anskaffningen av inkomster(na) skyldig att göra anteckningar, att endast förvara kvittona är inte nog. Anteckningsskyldigheten gäller till exempel värdepappershantering, hyresinkomster och inkomster av skogs- och jordbruksinkomster, om vilka inte förs separat bokföring. Vid anteckningen lönar det sig att ordna inkomsterna och utgifterna i kronologisk ordning.

Som anteckningar vid värdepappers- och fondplaceringar duger i allmänhet av tjänsteleverantören erhållna kontoutdrag och rapporter över värdeandelskonto. Av dem ska framgå under skatteåret köpta och sålda aktier, erhållna dividender och kapitalåter-

bäringar. Om man byter registeransvarig, är det skäl att förvara kontobeskedet från den tidigare banken eller förmedlaren, eftersom den nya registeransvariga kan uppgge värdet vid tidpunkten för överflyttningen som anskaffningsvärde.

1.6.2 Den räntefria betalningstiden för kvarskatt

Tidpunkten för betalning i förväg av den beräknade kvarskatten inverkar på huruvida ränta ska betalas på kvarskatten. Den tidigare förskotts kompletteringen ersattes den 1 november 2018 av det så kallade tilläggsförskottet. Ansökan om tilläggsförskott ska lämnas in till Skatteförvaltningen som fastställer tilläggsförskottet. Tilläggsförskott kan betalas räntefritt under en månad efter att skatteåret har löpt ut. Privatpersoner kan därmed betala tilläggsförskott räntefritt under den januari månad som följer på skatteåret.

Om skatterna för skatteåret inte har betalats i förskott före den 31 januari ackumuleras nedsatt dröjsmålsränta för kvarskattebeloppet.

För kvarskatt för skatteåret 2019 och 2020 betalas nedsatt dröjsmålsränta från och med den 1 februari fram till förfallodagen för kvarskatten, eller till förfallodagen för tilläggsförskottet, om man istället för kvarskatt betalar tilläggsförskott. Ränteprocenten för nedsatt dröjsmålsränta är referensräntan, som Finlands Bank har fastställt, plus två procentenheter (dock alltid minst 0,5 procent). Åren 2019–2020 är den nedsatta dröjsmålsräntan 2 procent.

2 Beskattning av placeringsavkastningar

På avkastningarna av placeringar uppbärs kapitalskatt och på ränteinkomsterna källskatt eller kapitalinkomstskatt på ränteinkomster. Från källskatten på ränteinkomster kan inga avdrag göras, det vill säga den är en slutlig skatt. Från kapitalinkomsterna får däremot avdrags utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande samt alla avdragsgilla ränteutgifter. Kostnaderna för skötsel och förvaltning av värdepapper är avdragsgilla till den del de överstiger självriskan på 50 euro. Om utgifterna överstiger kapitalinkomsterna får 30 procent av den överskjutande delen i regel avdras som underskottsgottgörelse från skatten på förvärvsinkomster enligt de gränser som gäller för underskottsgottgörelsens maximibelopp.

Exempel

Markus Marks kapitalinkomster är 1 000 euro och utgifterna för inkomstens förvärvande är 1 100 euro. Det vill säga utgifterna överstiger inkomsterna med 100 euro för skatt på inkomsterna med begränsningar som gäller underskottsgottgörelsens maximibelopp.

2.1 Dividendinkomster från börsbolag

Av den dividend som utbetalas till börsbolagets aktieägare är 15 procent skattefri. På resterande 85 procent betalas kapitalskatt, som är 30 procent för inkomster upp till 30 000 euro och 34 procent för den överskjutande delen.

Aktieägare betalar för den erhållna dividenden i skatt 25,5 procent (av 85 procent 30 procent i kapitalinkomstskatt), under förutsättningen att aktieägarens kapitalinkomster under skatteåret är sammanlagt högst 30 000 euro. Då kapitalinkomstbeloppet överstiger 30 000 euro, betalas för den överstigande delen 28,9 procent (av 85 procent 34 procent) i skatt. I samband med betalning av dividenden verkställs förskottsinnehållning på dividendinkomsten. Om aktieägarens skatter är högre, betalas resterande skatt i den slutliga beskattningen. Vid uträkningen av det sammanräknade beloppet för kapitalinkomsterna för skatteåret, beaktas endast en 85 procents andel av dividenderna som beskattningsbar inkomst.

Exempel

<i>Dividend från börsbolaget</i>	<i>1 000 euro</i>
<i>Skattepliktig andel</i>	<i>850 euro</i>
<i>Skatt 30 %</i>	<i>255 euro</i>

2.2 Dividendinkomster från onoterat bolag

Dividendbeskattningen fastställs enligt det dividendutdelande bolagets nettoförmögenhet och det dividendbelopp som utdelas. Dividenden är antingen skattefri, beskattad som kapitalinkomst eller beskattad som förvärvsinkomst. Av dividenden är 25 procent beskattningsbar kapitalinkomst till den del av dividendbeloppet som motsvarar en årlig avkastning på åtta procent, dock högst 150 000 euro/dividendtagare/år.

Således är 75 procent av en sådan här dividend skattefri inkomst. Aktiens matematiska värde är den reviderade nettoförmögenheten från bokföringsperioden som avslutades året före dividenden kunde lyftas delat med antalet aktier. För den del av dividenden som överstiger gränobeloppet i euro är 85 procent beskattningsbar kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst. För den del av dividenden som överstiger ett belopp som motsvarar en årlig avkastning på åtta procent är 75 procent beskattningsbar förvärvsinkomst och 25 procent skattefri inkomst.

Exempel

Enligt bolagets 31.12.2019 avslutade räkenskapsperiod är de reviderade nettotillgångarna 3 000 000 euro. Aktiernas antal är 100, varvid en akties matematiska värde är 30 000 euro. Pia Placerare äger 75 aktier i bolaget, varför hennes aktiers matematiska värde är sammanlagt 2 250 000 euro. År 2020 delar bolaget ut i dividend sammanlagt 300 000 euro och Pia Placerares andel av dividenden är 225 000 euro. Beskattningen av dividenden fördelar sig på följande sätt:

8 procent av det matematiska värdet på de aktier som Pia äger är 180 000 euro. Av Pias dividend beskattas 150 000 euro så att 25 procent (37 500 euro) av det är kapitalinkomst och 75 procent (112 500 euro) är skattefri inkomst. Av det som överskrider 150 000 euro men upp till 8 procentens andel av aktiernas matematiska värde (30 000) beskattas 85 procent som kapitalinkomstskatt, det vill säga (85 % * 30 000) 25 500 euro. 15 procent av denna dividend är skattefri (4 500 euro).

Av den del av dividenden som överskrider den 8-procentiga avkastningen, det vill säga 180 000 euro (45 000 euro) är 75 procent, det vill säga 33 750 euro beskattningsbar förvärvsinkomst och 11 250 euro är skattefri inkomst.

Sammanfattning:

Av 225 000 euros aktieavkastning:

<i>skattefritt sammanlagt</i>	<i>128 250 euro</i>
<i>kapitalinkomster</i>	<i>63 000 euro</i>
<i>förvärvsinkomst</i>	<i>33 750 euro</i>

2.3 Avkastningen av placeringsfonder

Avkastningen av placeringsfonderna utgör beskattningsbar kapitalinkomst. Skatten innehålls i samband med utbetalningen. Om avkastningen inte är upptagen i den på förhand ifyllda skattedeklarationen, ska denna kompletteras till denna del.

Av placeringsfonderna är det endast avkastningsfonderna som betalar en årlig avkastning. Tillväxtfonderna delar inte ut någon vinst, utan avkastningen läggs till kapitalet. Den avkastning som placeraren får av en tillväxtfond beskattas som överlåtelsevinst först i samband med försäljningen av fondandelen.

2.4 Hyresinkomster

Från hyresinkomsterna får avdras skötselvederlag, årliga reparationskostnader, avskrivningar för grundläggande förbättringar och avskrivningar av möbler i en bostad som hyrts ut möblerad. Finansieringsvederlagen kan avdras från hyresavkastningarna, om husbolaget inkomstför vederlagen i sin egen bokföring. Om husbolaget fonderat vederlagen, kan de avdras först vid beskattningen av överlåtelsevinst. Från fastighetens hyresinkomster får också avdras byggnadens avskrivningar, premien för fastighetens försäkring och fastighetsskatten. Också räntorna på lån för anskaffningen av egendomen samt finansieringskostnaderna i samband med upptagningen av lån, såsom bankens provision och expeditionsavgifter är avdragsgilla.

Exempel: Hyresinkomster från fastighet

Johannes Husman har under året fått hyresinkomster från sin fastighet. Han har utfört årliga reparationer i fastigheten samt själv betalat el-, värme- och vattenräkningar samt försäkringar för sammanlagt 2 400 euro.

Johannes skattepliktiga hyresinkomst

Hyresinkomster	5 000 euro
Årlig reparation	- 750 euro
Övriga kostnader	- 2 400 euro
Avskrivning	- 650 euro
Fastighetsskatt	- 400 euroa
Skattepliktig hyresinkomst	800 euro

Exempel: Uthyrning av lägenhet som skaffats med ett lån

Helena Husman har av lägenheten hon äger fått i hyresinkomster 4 100 euro om året. Lägenhetens bolagsvederlag är 1 600 euro om året. Lägenheten har under året målats och spisen bytts ut, vilket åsamkade 1 300 euro i kostnader. För det lån hon tagit för anskaffningen av bostaden betalade hon i räntor 600 euro.

Helenas skattepliktiga kapitalinkomst

Hyresinkomster	4 100 euro
Bolagsvederlag	-1 600 euro
Årlig reparation	-1 300 euro
Skattepliktig hyresinkomst	1 200 euro
Ränta på lånet	-600 euro
Skattepliktig kapitalinkomst	600 euro

2.5 Skogsbeskattning

En skogsägare beskattas för inkomsterna av virkesförsäljning. Dessa utgör kapitalinkomster, från vilka avdrag får göras.

Från försäljningsinkomsterna får för det första göras avdrag för kostnader som hänförs till försäljningen, såsom avverknings- och transportkostnader. För det andra har skogsägaren rätt att även avdra kostnader för skötseln av skogen, såsom för kostnader som under året åsamkats av plantering och gödsling. För det tredje får en privat skogsägare under tiden för sitt innehav som skogsavdrag avdra högst 60 procent av skogens anskaffningspris, om skogen förvärvats år 1993 eller senare. Skogsavdraget är högst 60 procent av försäljningsvinsten för virkesförsäljningen under skatteåret på den till skogsavdrag berättigade skogsfastigheten. Skogsavdragets nedre gräns är 1 500 euro.

En skogsägare får dessutom av inkomsterna för virkesförsäljningen göra en 15 procents utgiftsreservering för att täcka exempelvis utgifter som åsamkas av framtida skogsplantering. Den outnyttjade delen av reserveringen ska i allmänhet bokföras som resultat inom de följande fyra åren.

Om skogsägaren under kalenderåret har inkomster av virkesförsäljning och andra mervärdesskattepliktiga försäljningar för sammanlagt över 10 000 euro, ska denne anmäla sig som mervärdesskatteskyldig.

2.6 Ränteinkomster

Ränteintäkter är i beskattningen antingen räntor som är underkastade källskatt eller som kapitalinkomst beskattade räntor.

2.6.1 Källskatt på ränteinkomst

Källskatt underkastade ränteinkomster är i hemlandet erhållna räntor på depositions-konton och obligationslån, även räntor på konvertibla skuldebrevs- och optionslån samt avkastningen av indexlån. Även avkastningarna av de så kallade aktiedepositionerna är källbeskattade, även om avkastningen av dem är beroende av aktiekursernas utveckling. Dessutom är indexgottgörelsen som betalas på indexlån källbeskattad ränteinkomst. Räntor befriade från källskatt på ränteinkomster kan vara till exempel vissa obligationslån, för vilka ingen utredning behöver göras utifrån värdepappersmarknadslagstiftningen.

Källskattepliktiga ränteinkomster räknas inte till kapitalinkomsterna. Källskatten är en slutlig skatt. Källskattepliktiga ränteinkomster uppges inte i skattedeklarationen och av dem kan inte avdras utgifter för inkomstens förvärvande. Betalaren av räntan, det vill säga i allmänhet banken uppbär källskatten samtidigt som räntan betalas ut till mottagaren.

Utomlands fast bosatta personer betalar inte skatt i Finland för källskattepliktiga räntor erhållna från Finland.

2.6.2 Eftermarknadsgottgörelse

Räntan på obligationslån är i allmänhet källskattepliktig inkomst, men eftermarknadsgottgörelserna i samband med transaktionen beskattas som kapitalinkomst.

För mottagaren av en räntegottgörelse utgör den fram till försäljningsdagen upplupna räntan, det vill säga eftermarknadsgottgörelsen kapitalinkomst. Förmedlaren av masslån uppbär av mottagaren av eftermarknadsgottgörelsen som förskottsinnehållning 30 procent skatt.

För betalaren i sin tur är det fråga om en avdragbar utgift, som kan dras av från kapitalinkomsterna. Om inga kapitalinkomster finns kan 30 procent av räntan avdras som en underskottsgottgörelse från skatten på förvärsinkomster. Förmedlaren anmäler även betalarens kostnader till skattemyndigheten, som på tjänstens vägnar gör avdraget från kapitalinkomsten eller förvärsinkomsten.

2.6.3 Indexlån

Beskattningen av indexlån beror på om lånet säljs före förfallodagen eller om det hålls till förfallodagen.

Vid överlåtelse före förfallodagen får placeraren en överlåtelsevinst eller -förlust. Om lånets överlåtelsepris är högre än anskaffningspriset, uppkommer en överlåtelsevinst. Om överlåtelsepriset är lägre än anskaffningspriset, uppkommer en överlåtelseförlust.

Exempel: Beskattning av indexlån som säljs före förfallodagen

Iris Index placerade i ett indexlån med ett nominellt värde av 20 000 euro, vars kurs var 110 procent. Hon betalade alltså 22 000 euro för lånet. *Iris* beslutar sig för att sälja lånet till 150 procents kurs, dvs. för 30 000 euro och inte vänta till förfallodagen.

Iris beskattning, försäljning före förfallodagen

Lånets försäljningspris   30 000 euro

Lånets teckningspris   -22 000 euro

Överlåtelsevinst   8 000 euro

Skatt på överlåtelsevinst 30 %   -2 400 euro

Avkastning som hon får i handen   5 600 euro

Slutlig avkastning   5 600 euro

På indexlånets förfallodag återbetalas lånets kapital till placeraren. För placeraren uppkommer överlåtelsevinst, när han köpt lånet under dess nominella värde (under 100 procent) och överlåtelseförlust, när han köpt lånet över dess nominella värde (över 100 procent). Om lånets värde på förfallodagen är över det nominella värdet (över 100 procent) betalas till placeraren en indexgottgörelse för den värdestegring som överstiger det nominella värdet. Indexgottgörelsen är en ränteinkomst som är underkastad källskatt.

Exempel: Beskattning av ett indexlån som inlöses på förfallodagen

Ingmar Index placerade i ett indexlån med ett nominellt värde av 20 000 euro, vars kurs var 110 procent. Han betalade 22 000 euro för lånet. När förfallodagen närmar sig är lånets kurs 150 procent, dvs. lånets värde är 30 000 euro.

Ingmar behåller lånet ända till slut, då lånets kapital samt den avkastning som överstiger det nominella värdet betalas till honom. Källskatt uppbärs för hela avkastningen som överstiger det nominella värdet, dvs. 10 000 euro. För Ingmar uppkommer således en överlåtelseförlust, eftersom han hade betalat överkurs på 10 procent för lånet. Förlusten kan han avdra från försäljningsvinster han erhållit av andra placeringar antingen under innevarande eller under fem följande skatteår, varvid förlusten på 2 000 euro ger en nytta på 600 euro och avkastningen förbättras med 600 euro.

Ingmars beskattning, inlösen på förfallodagen

Återbetalning av lånet 20 000 euro

Lånets teckningspris -22 000 euro

Överlåtelseförlust -2 000 euro

Lånets avkastning 10 000 euro

Skatt på avkastningen 30 % -3 000 euro

Avkastning som han får i handen 5 000 euro

Ingmar har möjlighet att avdra överlåtelseförlusten, för vilken skattenytan är 600 euro. Den slutliga avkastningen är då 5 600 euro.

2.6.4 Beskattning av andra räntor

Övriga än ovan nämnda ränteinkomster är kapitalinkomst som ska uppges i skattedeklarationen. Dyliga är till exempel räntor på utländska depositioner eller räntor på masskuldebrev på sekundärmarknaden eller ränta som erhållits på lån, som en privatperson beviljat en annan.

2.6.5 Ränteswapavtal

Observera att ränteswapavtal inte är värdepapper. I beskattningen beaktas endast den ränta som anges i det ursprungliga skuldebrevet. Den kan avdras i beskattningen. En betalning som gjorts i enlighet med ett ränteswapavtal betraktas däremot inte som ränta i beskattningen. Förluster som ränteswapavtal gett upphov till är därför inte avdragbara i beskattningen. Ränteswapavtal kan exempelvis vara icke-standardiserade warranter.

3 Beskattning av reglerat långsiktigt sparande

Försäkringsplaceringarna kan vara pensionsförsäkringar eller placeringsförsäkringar. En pensionsförsäkring är ett långsiktigt sparande, med vilket det lagstadgade pensionsskyddet kan kompletteras. En placeringsförsäkring är en tidsbestämd försäkring, som jämte avkastning betalas till den försäkrade eller en av denne utsedd förmånstagare, då försäkringsperioden utgått.

Premierna för pensionsförsäkringen är, när vissa villkor uppfylls, avdragsgilla i beskattningen.

Den pension som i sinom tid lyfts med stöd av pensionsförsäkringen utgör beskattningsbar förvärvs- eller kapitalinkomst. För sparlivförsäkringen beskattas avkastningen av besparingarna som kapitalinkomst.

Till försäkringsplaceringar ansluter sig så gott som alltid en livförsäkring, med stöd av vilken det till arvingarna utbetalas ett sparkapital som försäkring ersättning (dödsfallsersättning).

Inkomstskattelagen har reviderats genom den lagändring som trädde i kraft den 1 januari 2020 i fråga om de bestämmelser som gäller beskattning av sparlivförsäkringar och andra än skattesubventionerade frivilliga pensionsförsäkringar som den försäkrade tecknat. Dessutom infördes bestämmelser om inkomstbeskattning av kapitaliseringsavtal och aktiesparkonton genom lagändringen. Lagen tillämpas för första gången vid verkställandet av beskattningen för 2020.

På grund av lagändringen har även beskattningen av avkastning och förlust på sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal ändrats, så att av en försäkringsutbetalning betraktas den relativa andel som vid betalningstidpunkten motsvarar avkastningens andel av sparbeloppet som skattepliktig kapitalinkomst under betalningsåret. Som avkastning betraktas den del av försäkringens eller kapitaliseringsavtalets besparing som överskrider beloppet på försäkringsavgifterna eller kapitaliseringsavtalets avgifter. Villkoret för beskattning som kapitalinkomst är att avgifterna inte har dragits av i beskattningen. Om beloppet av utbetalningar på basis av ett avtal minskat med den andel av dem som betraktas som inkomst under avtalsperioden underskrider beloppet av premierna, är den förlust som uppstått till följd av detta avdragsgill från skattepliktiga kapitalinkomster det år avtalet löper ut, och den beaktas vid fastställandet av förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget.

3.1 Beskattning av placeringsförsäkringar

Premierna för en placerings- eller sparförsäkring kan inte avdras i beskattningen. Avkastningen av en sparförsäkring är skattepliktig liksom avkastningen av övriga placeringar. Avkastningen av placeringsförsäkringen beskattas, då försäkringstiden utgår, det vill säga då en försäkring ersättning utbetalas på grundval av försäkringen. Den slutliga värdestegringen beskattas det skatteår, då försäkringsavtalet upphör. Om de sparade medlen överförs under försäkringstiden från ett placeringsobjekt till ett annat, uppbärs ingen skatt på försäljningsvinst.

Då försäkringsersättningen slutligt utbetalas till försäkringstagaren, beskattas avkastningen av den som kapitalinkomst. Om försäkringsprestationen enligt avtal utbetalas till en nära anhörig till försäkringstagaren, uppbärs kapitalskatt på avkastningen och gåvoskatt på försäkringens sparbelopp.

Fram till år 2012 var högst 8 500 euro av sparbeloppet till en nära anhörig skattefritt under en tre års period. Denna skatteförmån avskaffades i början av 2013, alltså ses en försäkringsersättning som med stöd av ett förmånstagarförordnande och utan vederlag erhållits av försäkringen vara en gåva. Enligt de allmänna bestämmelserna om gåvoskatt kan den vara skattefri, om beloppet är under 5 000 euro och om förmånstagaren inte under tre senaste åren har erhållit andra gåvor av samma givare.

Förluster från placerings- och sparförsäkringar kan dock inte dras av från vinsten från värdepapper, även om försäkringspremierna skulle ha investerats i värdepapper. Däremot kan överlåtelseförluster för värdepapper som har uppstått 2016 eller senare dras av även från pensions- och sparförsäkringarnas beskattningsbara avkastningar under det år de har uppstått och de följande fem åren.

3.2 Beskattning av pensionsförsäkringar

Prestationerna för en frivillig individuell pensionsförsäkring börjar betalas ut först i det skede då personen, beroende på sitt födelseår, fyller 68, 69 eller 70 år. Om försäkring-
en tecknats innan den 1 januari 2013 är motsvarande pensionsålder ändå 63–68 år (se tabellerna nedan). Utbetalningen av prestationerna ska förläggas över en period på tio år eller mer.

Om avtalet slutits före den 1 januari 2013:

Födelseår	Pensionsålder
1957 eller tidigare	63
1958-1961	64
1962-1972	65
1973-1984	66
1985-1997	67
1998 eller senare	68

Om avtalet slutits den 1 januari 2013 eller senare:

Födelseår	Pensionsålder
1957 eller tidigare	68
1958-1961	69
1962 eller senare	70

Med anledning av arbetspensionsreformen granskades dessutom kraven gällande pensionsåldern för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal från och med 2017.

Vid pensionsförsäkringar som tecknats före 2005 kunde åldern för att lyfta medlen också vara lägre, men på en sådan försäkring kan man inte längre spara, utan försäkringen ska lämnas på fribrev eller dess villkor ändras. Med en försäkring som tecknats innan den 18 september 2009 och enligt vilken pensionsåldern är minst 62 år, kunde man fortsätta spara till utgången av år 2016.

3.2.1 Avdragsrätt för premier

Premierna för en pensionsförsäkring kan avdras i beskattningen. Avdragets maximibelopp är 5 000 euro.

Premierna avdras från kapitalinkomsterna. Om inga kapitalinkomster finns eller de inte räcker till för att avdra premierna, görs en särskild underskottsgottgörelse. Då avdras från skatterna på förvärvsinkomst 30 procent av det belopp för försäkringspremier, som inte kunde avdras från kapitalinkomsterna. Om den försäkrade inte har tillräckligt med skatter på förvärvsinkomster, för att kunna göra avdraget, överförs den särskilda underskottsgottgörelsen att avdras från makans/makens skatter för förvärvsinkomst.

Försäkringen kan tecknas och försäkringspremierna kan betalas av den försäkrade själv eller dennes äkta hälft. Premierna avdras alltid från den försäkrades kapitalinkomster, oberoende av vilkendera som betalar försäkringspremierna.

Premier för en frivillig pensionsförsäkring kan avdras tidigast i det årets beskattning, under vilket den försäkrade fyller 18 år. Premierna är inte avdragsgilla längre, efter det att den försäkrade har börjat lyfta pension från den frivilliga pensionsförsäkringen eller prestationer från Is-kontot.

Premierna för dödsfallsskydd i gamla (före 18.9.2009 tecknade) pensionsförsäkringar är inte avdragsgilla.

Från och med början av år 2010 däremot är premierna för livsförsäkringsdelen i pensionsförsäkringar åter avdragsgilla. Premierna för dödsfallsskyddet är emellertid avdragsgilla endast till den del, som dödsfallsskyddet inte överstiger pensionsförsäkringens besparingar.

Exempel: Skattenyttan av en frivillig pensionsförsäkring

Ingrid Ilmarinen betalar i premier för en frivillig pensionsförsäkring 1 000 euro om året. Skatteavdraget minskar Ingrids skatter med 300 euro per år (30 % på 1 000 euro). Nyttan visavi skatteavdraget är den samma oberoende av om avdraget gäller skatterna på Ingrids kapitalinkomster eller en särskild underskottsgottgörelse för skatterna på förvärvsinkomster.

3.2.2 Beskattning av pensionsinkomst

Pensionen på grundval av en pensionsförsäkring utgör beskattningsbar inkomst. Beskattningen av försäkringsprestationerna vid pensionsförsäkringar tecknade vid olika

tidpunkter varierar. Pensionen beskattas i regel som förvärvs- eller kapitalinkomst enligt hur de erlagda försäkringspremierna har avdragits.

Sedan år 2005 har försäkringspremierna avdragits från kapitalinkomsterna och den upplupna pensionen beskattas som kapitalinkomst. Pension på grundval av före år 2005 erlagda pensionsförsäkringspremier beskattas däremot som förvärvsinkomst, då den lyfts.

Pension som utbetalas på grundval av de nya (efter 18.9.2009 tecknade) pensionsförsäkringarna utgör kapitalinkomst. Den ska lyftas inom minst 10 år.

Enligt det nya avtalet ska pensionen även lyftas jämnt fördelad under hela den tid pensionen får lyftas. Det innebär, att under det första året lyfts en tiondel av besparingarna, det andra året en niondedel, det tredje året en åttondedel och så vidare. Enligt de gamla (före den 18 september 2009 tecknade) pensionsförsäkringarna var uttagsbeloppen inte fastställda. Enligt dem ska pensionen lyftas minst halvårsvis och under två års tid efter att pensionsåldern inträtt.

3.2.3 Pensionsbesparingarna lyfts på en gång

I undantagsfall kan pensionsförsäkringarnas sparade kapital lyftas på en gång. Detta är möjligt, om den som tecknat försäkringen varit arbetslös minst ett år, är bestående arbetsoförmögen eller vid en skilsmässa eller om makan/maken dör.

Då pensionen lyfts på en gång innehåller försäkringsbolaget förskottsskatten enligt vad försäkringsavtalet bestämmer om det fastställda återköpsvärdet ska beskattas som förvärvsinkomst eller som kapitalinkomst. Återköpsvärdet kan vara avsevärt lägre än det uppgivna sparkapitalet för försäkringen.

Om en frivillig pensionsförsäkrings sparkapital överförs till ett annat försäkringsbolag eller till ett Is-konto, beskattas överföringen inte.

3.2.4 Kollektiva tilläggspensionsförsäkringar som tecknats av arbetsgivaren

Premierna för tilläggspensionsförsäkringar som tecknats av arbetsgivaren som tecknats av arbetsgivaren betraktas inte som lön. Om arbetstagaren själv betalar en del av premierna kan man från förvärvsinkomsten dra av högst 5 procent av den lön som den ifrågavarande arbetsgivaren betalar, dock högst 5 000 euro, i beskattningen. Premien är inte avdragbar till den del den överskrider den försäkringspremie som arbetsgivaren har betalat. Avdragsrätten kan inte överföras till makan eller maken eller användas för att fastställa en förlust. Avdragsrätten minskar inte avdragsrätten för en privat pensionsförsäkring. Om den försäkrade var försäkrad redan före 6.5.2004, tillämpas de gamla reglerna för hans eller hennes del. I så fall kan den försäkrade dra av hela sin andel av premien, om ifrågavarande pensionsskydd i fråga om förmåner motsvarar det mest registrerade tilläggspensionsskyddet.

Premierna för privata pensionsförsäkringar som tecknats i försäkringsbolag utanför EES-området betraktas däremot som lön, och arbetstagarens andel är därför inte avdragbar, med vissa undantag.

3.2.5 Beskattning av ersättning vid dödsfall

Beskattningen av dödsfallsersättningar ändrade från och med början av 2018 så att försäkringsersättningar som betalas ut till nära anhöriga på grund av dödsfall i fortsättningen helt och hållet omfattas av arvsskatten.

Om arvlåtaren har dött senast den 31 december 2017 tillämpas de tidigare beskattningsreglerna och en del av dödsfallsersättningen kan alltså vara skattefri inkomst för de nära anhöriga. Enligt de tidigare reglerna kunde en försäkrad änka eller änking få 50 procent eller minst 35 000 euro av ersättningen fri från arvsskatt medan de övriga försäkrade nära anhöriga kunde få högst 35 000 euro skattefritt.

3.2.6 Dödsfallsersättning i anslutning till en pensionsförsäkring

Till en pensionsförsäkring är en dödsfallsförsäkring ansluten, då försäkringsersättningens belopp har kopplats till pensionsförsäkringens sparsumma eller beloppet av de erlagda försäkringspremierna.

Före skatteändringen år 2010 utgjorde premien för en dödsfallsförsäkring inte en avdragsgill utgift i beskattningen. Premierna för en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring tecknad samma dag som regeringens proposition avläts den 18 september 2009 och senare, är avdragsgilla från kapitalinkomsterna upp till 5 000 euro (dock sammanlagt högst 5 000 euro inklusive pensionsförsäkringarna och Is-konton). Samtidigt ändrades inkomstskatte- och arvsskattebehandlingen i anslutning till försäkringsersättningar.

I inkomstbeskattningen är försäkringsersättningen för en temporär livförsäkring i anslutning till en pensionsförsäkring beskattningsbar kapitalinkomst upp till beloppet på pensionsbesparingarna. Den överstigande delen är skattefri inkomst i beskattningen, om mottagaren är en nära anhörig eller den försäkrades dödsbo. Anhöriga är den försäkrades maka/make, arvinge i rätt upp- eller nedstigande led, adoptivbarn eller dennas bröstarvinge eller makas/makes barn. Om mottagaren är någon annan, är hela beloppet för dödsfallsförsäkringens försäkringsersättning dennas skattepliktiga inkomst.

Dödsfallsersättningen är befriad från arvsskatten till den del den utgör beskattningsbar förvärvsinkomst. Den del av dödsfallsersättningen som överskrider detta är arvsskattepliktig.

Försäkringspremier för en försäkring som tecknats före den 18 september 2009 är således inte avdragsgilla i inkomstbeskattningen, varför ersättningen inte heller är beskattningsbar inkomst i inkomstbeskattningen om mottagaren av ersättningen är en nära anhörig eller ett dödsbo. Ersättningen beskattas i arvsbeskattningen.

Exempel: Beskattning av dödsfallsersättning i anslutning till en pensionsförsäkring

När Fabian Försäkrare avlidit betalades en dödsfallsförsäkring till beloppet av sparsumman ut till hans dotter Kajsa. Fabians pensionsförsäkring tecknades enligt de nya bestämmelserna, varför ersättningen till fullo utgjorde beskattningsbar kapitalinkomst i inkomstbeskattningen.

3.2.7 Livförsäkring som inte är ansluten till en pensionsförsäkring

Dödsfallsförsäkringarna vid spar- och risklivförsäkringar, vilka inte är anslutna till en pensionsförsäkring, utgör inte beskattningsbar inkomst i inkomstbeskattningen, då mottagaren är en anhörig eller dödsboet. Ersättningen är dock till fullo arvsskattepliktig (med undantag för fridelen för nära anhöriga till en person som avlidit senast den 31 december 2017).

Om en äkta make eller maka ärver den försäkrade lönar det sig att i vissa fall välja dödsboet som förmånstagare framom maken eller maken. Skatteförmånen kan realiseras om den make som först har större förmögenhet och utjämning betalas ur boets tillgångar – i utjämningen kan alltså ingå en dödsfallsersättning som betalats till dödsboet med stöd av ett förmånstagarförordnande. För utjämningen betalas ingen skatt.

Exempel: Beskattning av en dödsfallsersättning

Simon Sparare har dött. Simon hade en sparlivförsäkring för vilken försäkringsersättningen var 1 000 000 euro. Ärna Änka ärvde sin framlidne make. All Simons och Ärnas egendom är giftorättsgoods och vid tidpunkten för Simons frånfälle var hans förmögenhet större än Ärnas.

***Om änkan/änkligen antecknats som förmånstagaren:** Efter avdraget för änka/änkling (90 000 euro) betalar Ärna 135 300 euro i arvsskatt för det beskattningsbara beloppet om 910 000 euro. Ärna får alltså 864 700 euro i handen.*

***Om dödsboet antecknats som förmånstagaren:** Vid bodelningen efter Simons död kan boet göra en skattefri utjämning om 500 000 till Ärna. Boets besparingar uppgår efter detta till 500 000 euro. Efter avdraget för änka/änkling betalar Ärna 55 300 euro i skatt för den egendom hon ärvt och får då 944 700 euro i handen (vilket utöver arvet innefattar utjämningen).*

Om dödsboet är förmånstigare i änkans ställe, får Ärna alltså 80 000 euro mer av arvet.

3.3 Kapitaliseringsavtal

Ett kapitaliseringsavtal är ett placeringsavtal mellan ett försäkringsbolag och en kund. Ett kapitaliseringsavtal avviker från andra avtal som vanligen sluts med försäkringsbolag på så sätt att det i ett kapitaliseringsavtal inte finns en försäkrad person eller en tredje part som är förmånstagare.

Ett kapitaliseringsavtal innebär att placeraren betalar en summa pengar till försäkringsbolaget, antingen som en engångssumma eller i flera rater. Försäkringsbolaget placerar tillgångarna enligt eget gottfinnande, eller så kan placeraren avgöra hur de ska placeras. Oberoende av vilket är det försäkringsbolaget som äger placeringarna.

Vid en överenskommen tidpunkt betalar försäkringsbolaget ut de placerade tillgångarna och avkastningen på dem till placeraren. Placeraren betalar ett överenskommet arvode till försäkringsbolaget.

Från och med år 2020 har inkomstskattelagen ändrats så att det i inkomstskattelagen finns andra bestämmelser än tidigare för inkomster från kapitaliseringsavtal samt beskattningen av kapitaliseringsavtals överlåtelse. De viktigaste ändringarna gäller beräkning av inkomster från kapitaliseringsavtal samt minskning av förluster. På överlåtelse av kapitaliseringsavtal tillämpas i regel bestämmelserna om beskattning av överlåtelsevinster, med undantag av anskaffningsutgiftsantagandet som avses i 46 § 1 mom. i inkomstskatte-

lagen. Överlåtaren kan därmed endast dra av den verkliga anskaffningsutgiften. Lagen tillämpas för första gången vid verkställandet av beskattningen för 2020.

Avkastningen på tillgångar som placerats i kapitaliseringsavtal tas inte med i placerares beskattning när den uppkommer. Kapitaliseringsavtal möjliggör aktiv portföljförvaltning utan att man behöver betala skatt innan man löser in placeringen. Inom ett kapitaliseringsavtal kan man exempelvis investera dividender och överlåtelsevinster på nytt utan att dra av dividendskatt eller överlåtelsevinstskatt.

Placeraren betalar skatt på inkomsten från kapitaliseringsavtalet först när hen lyfter tillgångarna ur kapitaliseringsavtalet, med andra ord när försäkringsbolaget betalar ut tillgångarna till placerarens konto. Den beskattningsbara inkomsten från kapitaliseringsavtalet är den relativa del som i betalningsögonblicket motsvarar den kvarvarande vinstens andel av det kvarvarande sparbeloppet. Som vinst betraktas den del av kapitaliseringsavtalets besparingar som överskrider beloppet på kapitaliseringsavtalets betalningar. De avgifter som har betalats på basis av kapitaliseringsavtalet är med andra ord inte avdragbara i sig själva, men tas i beaktande på ovan nämnda sätt när den skattepliktiga inkomsten beräknas.

Ett kapitaliseringsavtal kan ge upphov till förlust om beloppet på utbetalningarna från kapitaliseringsavtalet underskrider beloppet på de avgifter som har betalats in till kapitaliseringsavtalet. När placeringarna lyckas dåligt kan en fysisk person från och med den 1 januari 2020 dra av förluster från kapitaliseringsavtal från den rena kapitalinkomsten efter överlåtelseförlusterna det år som kapitaliseringsavtalet upphör. Förlusten beaktas när kapitalinkomstslagens förlust fastställs till den del den inte har kunnat dras av under skatteåret. Förlusten beaktas inte när kapitalinkomstslagens underskott fastställs, och den ger inte heller någon underskottsgottgörelse.

3.3.1 Beskattningsvärdet för ärvt kapitaliseringsavtal

En arvinge eller testamentstagare ska betala arvsskatt för rättigheter för kapitaliseringsavtal vilka erhållits i arv eller genom testamente, på motsvarande sätt som för annat arv.

När en person som har investerat i kapitaliseringsavtal dör, förfaller inte avtalet, utan den nya avtalsinnehavaren blir den avlidnes arvingar eller testamentstagarna. Beskattningsvärdet för det ärvda kapitaliseringsavtalet anses vara avtalets gängse värde vid tidpunkten för arvlåtarens frånfälle. Det gängse värdet anses enligt rättspraxis vara avtalets återköpsvärde vid tidpunkten för arvlåtarens frånfälle. Arvsskatt uppbärs till avtalets arvsskattemässiga värde.

Att avtalsparten byts ut ändrar inte kapitaliseringsavtalets avkastning eller kapitalvärde i förhållandet mellan arvtagaren och försäkringsbolaget. Vid arvtagarens eller dödsboets inkomstbeskattning beaktas dock det värde som fastställts vid arvsbeskattningen som kapitaliseringsavtalets kapitalvärde (anskaffningsutgift). Om kapitaliseringsavtalet återköps anses den skillnad mellan återköpspriset och det värde som fastställts i arvsbeskattningen vara annan beskattningsbar kapitalinkomst för arvtagaren.

3.4 Beskattning av ett Is-konto

Kontona för långsiktigt sparande, det vill säga Is-kontona, är en form för skattestött pensionssparande. Staten stöder Is-sparandet med skatteavdrag. Tidigare gällde motsvarande skatteavdrag endast pensionsförsäkringar (se kapitlet Beskattning av försäkringsplaceringar).

Is-sparandet är tidsbundet. Även om besparingarna som överförs till Is-kontot är spararens egendom, får de inte tas i bruk före den officiella pensionsåldern. Besparingarna kan inte heller utnyttjas som pant för lån utan skärpta skattepåföljder.

Till Is-kontot kan endast överföras kontanter, inte exempelvis ett existerande värdeandelsskonto eller aktieplaceringar. Likaså kan från ett Is-konto i sinom tid lyftas enbart pengar.

Besparingarna på ett Is-konto kan placeras i aktier, placeringsfonder, masskuldebrev eller som depositioner. I derivat som optioner och warranter kan placeras endast begränsat i syfte att skydda sig för en värdesänkning av de sparade medlen.

Placeringsobjekten för sparmedlen på Is-kontot kan bytas under spartiden utan skattepåföljder. Bankerna och andra som tillhandahåller Is-konton kan emellertid begränsa urvalet av erbjudna placeringsobjekt på Is-konton.

Spararen kan överföra sina sparade medel till en annan tjänsteleverantör eller till en frivillig pensionsförsäkring vid försäkringsbolag. Ifall det nya avtalet uppfyller i lagen fastställda villkor, beskattas överföringen inte som ett uttag av de sparade medlen.

Besparingarna på Is-kontot beskattas inte förrän i det skede då de lyfts. Man betalar skatt för såväl sparkapitalet som för den upplupna avkastningen av det.

3.4.1 Skatteavdrag från besparingarna

Av besparingarna som överförs till Is-kontot kan avdrag göras i beskattningen. Maximivdraget är 5 000 euro, varför det inte lönar sig att årligen spara mera på Is-kontot, eftersom skatt betalas också på sparkapitalet, då besparingarna lyfts.

Skatteavdraget görs i första hand från kapitalinkomsterna, såsom från dividender och försäljningsvinster. Då avdragets skatteprocent är 30, är den skattemässiga nyttan högst 1 500 euro. Om beloppet av de skattepliktiga kapitalinkomsterna är över 30 000 euro, skulle den skattemässiga nyttan vara högst 1 700 euro (enligt den höjda inkomstskattsatsen för kapitalinkomst). Avdragsgilla är de egna eller makans/makens inbetalningar på Is-kontot. Till exempel föräldrars besparingar för sina barn är inte avdragsgilla.

Om det inte finns kapitalinkomster eller kapitalinkomsterna inte är nog för att avdra avgifterna, görs ett avdrag från skatterna på förvärvsinkomsterna som en särskild underskottsgottgörelse. Av de avgifter som inte kan avdras från kapitalinkomsterna avdras 30 procent från skatterna på förvärvsinkomster.

Om den maka/make som vore berättigad till avdraget inte kan avdra underskottsgottgörelsen, överförs detta på tjänstens vägnar till att göras i beskattningen av makan/maken. En förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget fastställs inte på grundval av avgifterna till ett Is-konto.

Exempel: Skatteavdrag för Is-konto

Sverre Sparare har beslutat spara 3 000 euro om året på sitt Is-konto för aktieplaceringar. Skatteavdraget minskar Sverres skatter med 900 euro per år (30 procent % på 3 000 euro). Nyttan med skatteavdraget är den samma om den görs från Sverres kapitalinkomster eller som underskottsgottgörelse från skatterna på förvärvsinkomster.

Exempel: Långtidsspararens kalkyl

Sara Sparare har för avsikt att börja aktie- eller fondspara för sina pensionsdagar, som börjar om 20 år. Sara gör en riktgivande kalkyl för att utreda nyttan med Is-sparandets skatteavdrag under spartiden.

	Fritt sparande
Is-konto	
Saras årliga sparande	3 500 euro
5 000 euro (dvs. 3 500+skattestöd 1 500)	
Besparingarna	
efter 20 år	70 000 euro
100 000 euro	
Förmodad årsavkastning	
5 procent	+51 520 euro
+73 600 euro	
Kapitalet vid placeringstidens slut	121 520 euro
173 600 euro	

(fortsättning på exemplet under punkten beskattning av uttag)

3.4.2 Skattefriheten för avkastningen

Avkastningen av Is-kontot beskattas inte under spartiden. Spararen får avkastningarna brutto på Is-kontot och kan placera dem på nytt.

Således är ränteinkomsterna, kupongröntorna på masslån, indexgottgörelserna samt aktiernas och fondandelarnas försäljningsvinster skattefria under spartiden.

Även dividenderna från börsbolag som inbetalats på Is-kontot är skattefria under spartiden. Ett undantag utgör utländska dividender, på vilka den till utlandet betalade dividendskatten inte gottgörs.

Exempel: Beskattning av långtidsspararens aktieaffärer

Anne Tidander köper ett bolags X-aktier för 3 000 euro. Aktiernas värde stiger under ett år till det dubbla, varför Anne tar hem vinsterna och placerar dem på nytt.

Om Anne utför aktietransaktionerna inom sitt Is-konto har hon 6 000 euro att placera på nytt, eftersom avkastningen av aktierna inte beskattas under spartiden.

Om Anne placerar i aktier direkt, betalar hon till att börja med 900 euro (30 procent) i skatt på sin 3 000 euros försäljningsvinst, och för henne återstår 5 100 euro att placera på nytt.

3.4.3 Utgifter och förluster

För kostnaderna och förlusterna i anslutning till placeringar på Is-kontot ges ingen avdragsrätt i beskattningen. Förluster påverkar beskattningen endast i form av rater som minskar sparbeloppet och den skattepliktiga betalning som betalas ut i sinom tid. Andra kostnader för Is-avtalet förutom avgifterna för det är inte avdragsgilla i beskattningen. Vid valet av tjänsteleverantör för Is-kontot är det skäl att utreda utgifterna noggrant, eftersom utgifterna minskar avkastningen och även betydelsen av årsutgifter som förefaller små, accentueras på lång sikt. Kostnaderna för placerandet varierar också vid Is-sparande enligt placeringsobjekt, då det exempelvis debiteras för köp av aktier och fondandelar.

Till Is-kontona kan ansluta sig tilläggskostnader exempelvis för öppnandet och förvaltningen av kontot, samt för uttag av besparingar.

3.4.4 Beskattning av uttag

Då man börjar lyfta de sparade medlen på Is-kontot vid uppnådd pensionsålder beskattas de som kapitalinkomst. Skatt uppbärs på såväl sparkapitalet som den upplupna avkastningen, då placeraren i allmänhet betalar skatt endast på avkastningen av placeringen eller räntorna på placeringarna.

I själva verket utgör förmånen med Is-kontot en senareläggning av skattebetalningen: under spartiden fås skatteavdrag, men de sparade medlen och avkastningen av dem beskattas, då medlen lyfts vid uppnådd pensionsålder. Den slutliga förmånen med skatteavdragen blir således inte klar innan utgången av spartiden, då man vet hurdan avkastning av besparingarna och skatteförmånen erhållits.

Eftersom pensionssparandet är ett sparande som t.o.m. varar ett tiotal år är Is-kontot förknippat med risken för ändringar av lagstiftningen. Skatten för kapitalinkomster är för närvarande 30 eller 34 procent, beroende på kapitalinkomstens belopp., men efter tjugo år kan den vara något helt annat.

Exempel: Långtidsspararens kalkyl

Sara Sparare gjorde upp riktgivande kalkyler för 20 års placeringar med en förmodad 5 procents årsavkastning. På Is-kontot skulle hennes sparkapital ha vuxit till 173 600 euro och vid fritt sparande till 121 520 euro. Sara beräknar vidare beskattningen av sparmedlen: på Is-kontot skulle hon få kapitalskatt på hela sparkapitalet, då hon i allmänhet ska betala skatt endast på erhållna försäljningsvinster.

	Fritt sparande	
Is-konto		
Saras årliga sparande	3 500 euro	5 000 euro (dvs. 3 500 + skattestöd 1 500)
Besparingarna efter 20 år	70 000 euro	100 000 euro
Förmodad årsavkastning 5 procent	+51 520 euro	+73 600 euro
Kapitalet vid placeringstidens slut	121 520 euro	173 600 euro
Skattepliktiga inkomster försäljningsvinst, dvs. 51 520 euro hela kapitalet, dvs. 173 600 euro		
Skatt 30 procent	-15 456 euro	-52 080 euro
Besparingarna efter skatt	106 064 euro	121 520 euro

I exemplet har skatterna uträknats med en 30 procents skattesats, eftersom Is-kontots besparingar ska tas ut i rater, varmed det årliga uttaget med exemplets siffror blir under 30 000 euro. Vid fritt sparande kan uttagen planeras så, att den beskattningsbara andelen årligen blir under 30 000 euro.

3.4.5 Periodisering av uttagen

Den pensionsålder som är förutsättningen för att besparingar på Is-konto ska vara avdragsgilla höjdes från och med början av 2017. Besparingar på Is-konton kan lyftas tidigast när man uppnått den ålder som fastställs på basis av födelseåret och tidpunkten då avtalet slutits. De eventuella uttagstidpunkterna framgår av tabellen nedan. Uttaget av besparingarna ska förläggas över en period på tio år eller mer.

Om avtalet slutits före den 1 januari 2013:

Födelseår	Pensionsålder
1957 eller innan	63
1958–1961	64
1962–1972	65
1973–1984	66
1985–1997	67
1998 eller efter	68

Om avtalet slutits den 1 januari 2013 eller senare:

Födelseår	Pensionsålder
1957 eller innan	68
1958–1961	69
1962 eller efter	70

Då pensionsåldern närmar sig kan det vara ändamålsenligt att minska vikten av värdepappersplaceringarna på Is-kontot och sålunda minimera verkningarna av eventuella kursnedgångar på det slutliga uttagskapitalet.

Exempel: Uttag av pensionsbesparingar från Is-konto

Marknadsvärdet på fondplaceringar på Patrik Pensionssparares Is-konto var 30 000 euro, då han fyllde 68 år. Patrik började enligt avtalet ta ut medel från kontot. Erik har slutit ett Is-avtal efter den 1 januari 2013 och han är född 1957.

Det första året fick Patrik ta ut från kontot en tiondel av sina besparingar. Han sålde således fondandelar för 3 000 euro.

Det andra året för uttag hade Patriks återstående Is-besparingars marknadsvärde sjunkit med 10 procent, dvs. till 24 300 euro. Nu fick Patrik ta ut en niondedel av sina besparingar, varför han sålde fondandelar för 2 700 euro.

Det tredje året hade värdet på fondplaceringarna på Patriks Is-konto stigit 10 procent, varför marknadsvärdet på besparingarna var 23 760 euro. Patrik kunde ta ut en åttandedel av posten, dvs. ca 2 970 euro.

3.4.6 Engångsuttag i undantagsfall

I undantagsfall kan besparingarna på Is-kontot tas ut före den officiella pensionsåldern utan skärpta skattepåföljder. Undantagsfall är arbetslöshet, som varat ett år, arbetsoförmögenhet eller delarbetsoförmögenhet, skilsmässa eller makas/makes död.

I undantagsfall kan Is-besparingarna tas ut på en gång. På besparingarna och de av dem upplupna avkastningarna uppbärs kapitalskatt.

Om man annars tar ut besparingar från Is-kontot före den officiella pensionsåldern, skärs förmånen ner genom att skärpa beskattningen på uttagen. På uttag i förtid uppbärs kapitalskatter med 50 procents förhöjning. En likadan höjning av skatten följer om man lyfter besparingarna under en kortare period än vad reglerna i det aktuella fallet tillåter.

3.4.7 Beskattning vid spararens död

Vid Is-spararens död överförs de återstående besparingarna på Is-kontot till dödsboet eller testamentstagaren. Besparingarna beskattas till att börja med i enlighet med värdet vid dödstillfället som kapitalinkomst för dödsboet eller testamentstagaren. Därefter beskattas den återstående delen som arv i arvsbeskattningen.

Beroende på besparingarna och det övriga arvsbeloppet är arvsskatten i skatteklass I (bland annat släkting i rakt uppstigande eller nedstigande led) 0–20 procent. För att undvika dubbelbeskattning avdras skatten som påförs i inkomstbeskattningen från de ärvda besparingarnas värde vid arvsbeskattningen. Från Is-avtalets tillgångar fås inte 35 000 euros skattelättnad, även om mottagaren skulle vara en nära anhörig eller dödsboet.

Exempel: Ett fall med en Is-sparares död

När Petter Sparare dog, hade han kvar 30 000 euro i Is-besparingar, vilka hans son Birger ärvde. Då besparingarna lyftes, betalades i skatt på kapitalinkomst (30 procent) varvid av besparingarna återstod 21 000 euro. Då inget annat arv fanns efter Petter, betalade Birger av Is-besparingarna ytterligare i arvsskatt 180 euro.

3.5 Aktiesparkonto

Aktiesparkonto är en ny form av aktiesparande. Spararen ingår ett avtal om sparandet med ett kreditinstitut eller placeringsbolag, och enligt villkoren i avtalet ska penningmedel sättas in på spararens personliga aktiesparkonto för vidareplacering i aktier i offentligt noterade bolag.

Avkastningen på tillgångar som placerats i aktiesparkonton tas inte med i placerarens beskattning när den uppkommer. Ett aktiesparkonto möjliggör aktiv portföljförvaltning utan att man behöver betala skatt innan man löser in placeringen. Inom ett aktiesparkonto kan man exempelvis investera dividender och överlåtelsevinster på nytt utan att dra av dividendskatt eller överlåtelsevinstskatt.

Avkastningen från aktiesparkontot beskattas först när medel lyfts från kontot. Avkastning som har lyfts från ett aktiesparkonto är beskattningsbar kapitalinkomst. Som avkastning från aktiesparkonto betraktas den del av sparandens verkliga värde som

överskrider beloppet på de inbetalningar som har gjorts på aktiesparkontot. Som avkastning av uttag av sparmedel betraktas den relativa andel som i uttagsögonblicket motsvarar den kvarvarande andelen av avkastningen på aktiesparkontot av det kvarvarande beloppet på sparmedlen.

Förluster från ett aktiesparkonto kan inte dras av i placerarens beskattning.

3.5.1 Beskattning av avkastning från aktiesparkonto

Avkastning som har tagits ut från ett aktiesparkonto betraktas som beskattningsbar kapitalinkomst. Som avkastning från aktiesparkonto betraktas den del av sparmedlens verkliga värde som överskrider beloppet på de inbetalningar som har gjorts på aktiesparkontot. När avkastningen tas ut betraktas som avkastning den relativa andel som i uttagsögonblicket motsvarar den kvarvarande andelen av avkastningen på aktiesparkontot av det kvarvarande beloppet på sparmedlen, när den överskridande andelen betraktas som kapitalåterbäring. Kapitalåterbäring är inte beskattningsbar inkomst i inkomstbeskattningen, men kapitalåterbäring minskar det totala beloppet på de inbetalningar som har gjorts på aktiesparkontot, med beskattningen av kommande uttag i åtanke.

Med förlust från aktiesparkonto avses förlust som bildas av skillnaden mellan nettobeloppet på de penningbetalningar som har gjorts till aktiesparkontot och sparmedlens verkliga värde när aktiesparkontot avslutas. Förlusten från ett aktiesparkonto är avdragbar från de beskattningsbara kapitalinkomsterna det år som aktiesparkontot avslutas. Om förlusten från ett aktiesparkonto i sin helhet inte kan dras av det år som kontot avslutas beaktas förlusten när kapitalinkomstslaget förlust fastställs. Kapitalinkomstslaget förlust dras av från kapitalinkomsten för de följande tio skatteåren i den takt kapitalinkomsten uppkommer. Förlusten från ett aktiesparkonto beaktas inte när underskottet från kapitalinkomstslaget fastställs.

3.5.2 Överföring av medel på aktiesparkonto

Om spararen har ingått ett annat avtal om aktiesparkonto kan de ansamlade sparmedlen överföras direkt till den serviceproducent som är part i det andra avtalet. Sparmedel betraktas inte som uttagna eller avslutade från aktiesparkontot om den skattskyldige säger upp avtalet och ingår ett nytt avtal om aktiesparkonto med en annan serviceproducent, om medlen på kontot överförs direkt till en serviceproducent som är part i det nya avtalet.

Det är förbjudet att donera medel som finns på ett aktiesparkonto. Donation som strider mot förbudet likställs med uttag av medel från aktiesparkontot, vilket beskattas enligt det. Dessutom kan donation av medlen leda till gåvoskattepåföljder.

3.5.3 Beskattning vid spararens död

Avtal om aktiesparkonto upphör när spararen avlider, varvid rätten till medlen övergår till spararens rättsinnehavare. När ett kontoavtal upphör på grund av att den skattskyldige avlider ger det inte upphov till någon beskattningsbar inkomst och ingen avdragbar

förlust i inkomstbeskattningen, utan medlen på aktiesparkontot beaktas i arvsbeskattningen. Medlen på aktiesparkontot värderas till ett verkligt värde i arvsbeskattningen, på samma sätt som andra motsvarande direkta aktieplaceringar.

3.6 Särskilt beskattningsförfarande för vissa försäkringar

Från och med år 2020 kan förmånen av uppskjuten beskattning av kapitaliseringsavtal, sparlivförsäkringar och pensionsförsäkringar förloras det år som försäkringsbolaget har erhållit avkastningarna av placeringsobjekten och de har kunnat tas ut av den skattskyldige. Bakgrunden till regleringen är målet att ingripa i arrangemang med konstgjorda försäkringsavtal, där den skattskyldige har verklig rätt att använda eller denne verkligen har använt rättigheter som hör till den underliggande tillgången.

Detta särskilda beskattningsförfarande för försäkringar, där förmånen av uppskjuten beskattning kan gå förlorad, förutsätter att försäkringstagaren eller en person som denne har utsett har rätt att använda vissa rättigheter som gäller en eller flera av avtalets underliggande tillgångar. Sådana rättigheter kan vara 1) rätt att besluta om användning av bestämmande inflytande eller rösträtt gällande underliggande tillgångar, 2) rätt att avgöra till vem eller på vilka villkor den förmögenhet som är underliggande tillgång ska överlåtas, 3) rätt att besluta om användar- eller besittningsrätt till underliggande tillgångar samt 4) rätt att ge tredje part uppdrag gällande förmögenheten som är underliggande tillgång eller ingå andra avtal om underliggande tillgångar med tredje part för försäkringsbolagets räkning.

Den skattepliktiga nettovinsten beräknas genom att dra av de verkliga anskaffningsutgifterna som har orsakats försäkringsbolaget och övriga utgifter för förvärvande av inkomst (inklusive källskatt) som direkt anknyter till betalningarna från den avkastning som försäkringsbolaget har fått, såsom dividend- och ränteinkomster samt försäljningsvinster för värdepapper. Den skattskyldige får från försäkringen eller avtalet dra av de arvoden som hen har betalat till försäkringsbolaget och som har dragits av från besparingarna i avtalet. Om den skattskyldige inte kan utreda den verkliga anskaffningsutgiften kan hen dra av det belopp som motsvarar anskaffningsutgiftsantagandet.

Den skattepliktiga nettovinsten beskattas som en egen kapitalinkomsttyp – till exempel beskattas inte de dividender som försäkringsbolaget har fått som dividender till den skattskyldige. Skatteårets nettoförlust är inte avdragsgill.

I det särskilda beskattningsförfarandet avdras det beskattade beloppet senare som försäkringsbetalning, återköpsvärde eller annan betalning från det erhållna skattepliktiga beloppet.

4 Beskattning av överlåtelsevinster och -förluster

Försäljningsvinst eller försäljningsförlust uppkommer, när egendom säljs. Försäljningsvinst (dvs. överlåtelsevinst) uppkommer, då den sålda egendomens försäljningspris är högre än dess anskaffningspris. Försäljningsförlust (dvs. överlåtelseförlust) uppkommer emellertid då egendomen överläts till ett lägre pris än anskaffningspriset.

4.1 Överlåtelseskatt

Överlåtelseskatt uppbärs vid förvärv av fastighet, bostadsaktier eller andra värdepapper. Överlåtelseskatten betalas i allmänhet av köparen och skatteprocenten avgörs av de förvärvade tillgångarna. Vid överlåtelse av värdepapper betalas en överlåtelseskatt på 1,6 procent, som beräknas utgående från inköpspris. Överlåtelseskatten som ska betalas för överlåtelse av aktier i bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag är två procent och överlåtelseskatten för överlåtelse av fastigheter fyra procent

Överlåtelseskatt uppbärs inte för aktier och andra värdepapper som säljs på värdepappersbörsen. Överlåtelseskatt uppbärs inte heller för egendom som erhållits genom gåva, arv, testamente eller avvittring. Vid köp av en första bostad behöver man under vissa förutsättningar inte heller betala överlåtelseskatt.

4.2 Beräkning av överlåtelsevinst

Överlåtelsevinsterna uppges i skattedeklarationen som kapitalinkomster. Vinsten av varje transaktion eller annan överlåtelse uträknas separat. Sedan avdragen av vinsterna har gjorts utgör hela återstoden beskattningsbar kapitalinkomst.

Om det totala försäljningspriset för sålda värdepapper eller annan egendom under året varit högst 1 000 euro, är vinsten skattefri, oberoende av hur mycket vinst placeringen har fått. Vid tillämpningen av bestämmelserna beaktas inte sådana överlåtelser av egendom, av vilka vinsten på annat sätt i lagen fastställts som skattefri, såsom överlåtelserna av egen bostad eller sedvanligt hemlösöre eller annan därmed jämförbar för personligt bruk avsedd egendom.

Exempel: Skattefriheten för små transaktioner

Benita Berg har i konfirmationsgåva fått aktier, vilkas värde är sammanlagt 800 euro. Benita har behov av pengar, varför hon beslutar sig för att utnyttja skattefriheten för små transaktioner och säljer aktierna för 800 euro. Eftersom Benita inte under året sålt andra värdepapper eller egendom, påförs hon ingen skatt.

Det finns två sätt att räkna ut överlåtelsevinsten: från försäljningspriset avdras den verkliga anskaffningsutgiften eller alternativt avdras anskaffningsutgiftsantagandet. På fastställandet av den skattepliktiga försäljningsvinsten inverkar bl.a. tiden för innehavet och sättet för förvärvet.

Den skattskyldiga kan välja det sätt att räkna ut överlåtelsevinsten som är mest förmånligt för hen själv.

Antagandet om anskaffningsutgifter kan också användas när den faktiska anskaffningsutgiften inte kan fastställas. Exempelvis kan aktier som erhållits på basis av ett kundförhållande vara en sådan situation.

Exempel: Beskattning av försäljning av aktier erhållna på basis av kundförhållande
Sam Sparare har på grund av kundförhållandet i Sampo fått en aktie år 1987. Sam Sparare har nu beslutat sig för att sälja aktien. Sam Sparare får 2 000 euro för aktien. Sam Sparare kan dra av 40 procent av överlåtelsepriset, 800 euro, på basis av antagandet om anskaffningsutgift. Sam Sparare behöver då endast betala skatt för ett belopp om 1 200 euro, vilket beräknat utifrån en kapitalskattesats på 30 procent innebär 360 euro.

Om Sam Sparares Sampo-aktier hade härstammat från nyemission mot betalning år 1988 skulle överlåtelsevinstskatten för dem räknas ut skilt för varje aktieparti.

4.3 Anskaffningsutgiftsantagandet

En privatperson får vid beräkningen av en överlåtelsevinst i stället för det verkliga anskaffningspriset utnyttja anskaffningsutgiftsantagandet. Då uppges i beskattningen egendomens anskaffningstidpunkt, och anskaffningsutgiftens storlek beror på ägandetiden.

För egendom som ägts i minst 10 år är anskaffningsutgiftsantagandet 40 procent och för egendom som ägts i under 10 år är det 20 procent av försäljningspriset.

Sålunda återstår av egendom som ägts under 10 år som skattepliktig vinst 80 procent av försäljningspriset. Då skatten är 30 procent, är skatten på överlåtelsevinsten 30 procent av 80 procent, det vill säga 24 procent på egendomens försäljningspris.

På motsvarande sätt är skatten på överlåtelsevinsten på egendom som ägts minst 10 år enligt ett 40 procents anskaffningsutgiftsantagande 30 procent av 60 procent, det vill säga 18 procent av egendomens försäljningspris.

Om anskaffningsutgiftsantagandet utnyttjas i beskattningen, kan från egendomens försäljningspris inte avdras kostnader som åsamkats av anskaffningen eller försäljningen av egendomen.

Om värdepapper eller placeringsfondandelar inom värdeandelssystemet förvärvats vid olika tidpunkter, utgår man från att de äldsta aktierna säljs först, om inte den skattskyldige skriftligen kan påvisa någon annan försäljningsordning. Att andra än de äldsta värdepappren har sålts, kan påvisas när värdepappren exempelvis finns på olika värdeandelskonton. Om placeringsfondandelarna inte hör till värdeandelssystemet kan försäljaren vanligen identifiera de numrerade placeringsfondandelarna på basis av identifikationsnumren.

Ägartiden för aktier som har erhållits vid emission anses börja vid tidpunkten för anskaffningen av tidigare ägda aktier, om aktierna märks utifrån det tidigare aktieinnehavet. Anskaffningstiden för en ny aktie som tecknats med en tidigare ägd aktie som grund är den samma som för den tidigare aktien. Eftersom stamaktien och den nya aktien som anskaffats med denna som grund anses ha ägts lika länge är anskaffningsut-

giftsantagandet som tillämpas på dem lika stort. Om man är tvungen att avgöra inbördes ordningsföljd för förvärvet av den vid nyemission tecknade aktien och den tidigare ägda aktien, har stamaktien anskaffats före den aktie som tecknats med denna som grund.

4.4 Den faktiska anskaffningsutgiften

Om egendomens faktiska anskaffningspris (det vill säga anskaffningsutgiften) jämte utgifter för köp och försäljning sammanlagt har varit större än 20 eller 40 procents anskaffningsutgiftsantagande, är det skäl att vid uträkningen av skatten på försäljningsvinsten utnyttja detta. Avdragsgilla utgifter är exempelvis förmedlingsarvoden och överlåtelse-skatt.

Anskaffningsutgiften för egendom som erhållits som gåva eller arv är det beskattningsvärde som fastställts i arvs- och gåvobeskattningen. Även vid försäljningen av en gåva kan anskaffningsutgiftsantagandet utnyttjas, ifall det är ett fördelaktigare alternativ än gåvobeskattningsvärdet.

Exempel: Utnyttjande av anskaffningsutgiftsantagandet

Albert Aktieägare köpte för över tio år sedan aktier, för vilka han betalade 16 000 euro. Han sålde dem för 100 000 euro. Albert konstaterade att det är fördelaktigare att tillämpa anskaffningsutgiftsantagandet på 40 procent än att använda den verkliga anskaffningsutgiften. Hans överlåtelsevinst blev således 60 000 euro, på vilket han betalar i skatt 19 200 euro (för 30 000 euro 30 procent, det vill säga 9 000 euro och för 30 000 34 procent, det vill säga 10 200 euro).

Den faktiska anskaffningsutgiften, euro	Anskaffningsutgiftsantagandet, euro
Försäljningspris	100 000
Anskaffningspris	-15 850
Förmedlingsarvode	-150
Anskaffningsutgifts- antagande	-40 000
Försäljningsvinst	84 000 euro
	60 000 euro

Exempel: Beskattning av en överlåtelse

Helga Husman köpte för över tio år sedan en fastighet för 60 000 euro och betalade i överlåtelse-skatt 3 600 euro. Senare sålde Helga sin fastighet för 84 000 euro. Hon betalade 2 500 euro för det i förmedlingsprovision, och följaktligen återstod 17 900 euro som vinst. Skatten på den är 5 370 euro. Avdraget av de faktiska kostnaderna ledde i detta fall till ett fördelaktigare resultat än om anskaffningsutgiftsantagandet hade tillämpats.

4.5 Avdragsrätt för överlåtelseförluster

Skatt på överlåtelsevinster uppbärs enligt samma bestämmelser som för andra kapitalinkomster. Överlåtelsevinsterna och övriga kapitalinkomster räknas samman och av den skattepliktiga andelen uppbärs i skatt 30 procent upp till 30 000 euro och 34 procent för den överstigande delen. Överlåtelsevinsten för den egna bostaden är skattefri efter

två års oavbrutet innehav och boende. Byte av en placeringsfonds avkastningsandelar till samma fonds tillväxtandelar och tvärtom är skattefritt, men ett byte från en placeringsfond till en annan i samma eller i ett annat fondbolag är det inte. Försäljningen av sedvanligt hemlösöre i eget eller familjens bruk är skattefri till den del som de för överlåtelse av dylik egendom under skatteåret erhållna överlåtelsevinster är sammanlagt högst 5 000 euro.

Bestämmelserna om avdrag av försäljningsförluster vid försäljning av egendom, dvs. överlåtelseförluster, ändrades i början av 2016. Fram till slutet av 2015 var det i beskattningen endast möjligt att dra av överlåtelseförluster från försäljningsvinster, dvs. överlåtelsevinster under skatteåret och under fem därpå följande år. Överlåtelseförluster som uppkommit år 2015 kan således dras av från överlåtelsevinster åren 2015–2020. Förluster som uppstår från och med 2016 dras fortsättningsvis i första hand av från överlåtelsevinster, men om det inte finns överlåtelsevinster eller deras belopp är otillräckligt för att dra av överlåtelseförlusterna, kan överlåtelseförlusterna dras av från andra kapitalinkomster. En överlåtelseförlust dras av från andra kapitalinkomster efter att de naturliga utgifterna för inkomstens förvärvande och bibehållande har dragits av från dem. Andra utgifter som kan dras av från kapitalinkomsterna dras av först efter överlåtelseförlusterna har dragits av. Om kapitalinkomsterna är otillräckliga för att dra av från överlåtelseförlusterna, fastställs det återstående beloppet som skatteårets överlåtelseförlust. Det återstående beloppet beaktas inte vid fastställandet av underskottsgottgörelsen från skatterna på förvärvsinkomster. Skatteårets överlåtelseförlust kan under de fem följande åren dras av från överlåtelsevinster eller andra kapitalinkomster.

Överlåtelseförlusterna uppges i skattedeklarationen för det år, då förlusten uppkom. De äldsta förlusterna avdras först.

Om emellertid den under året sålda egendomens sammanlagda anskaffningsutgifter och sammanlagda överlåtelsepris varit högst 1 000 euro, kan inga överlåtelseförluster avdras. Vid gränsdragningen beaktas inte skattefri försäljning av egendom, som försäljningen av fast bostad och sedvanligt hemlösöre.

Överlåtelseförlusten för en egen bostad eller sedvanligt hemlösöre är i allmänhet inte avdragsgill. Överlåtelseförlusten för egen bostad får dras av endast om bostaden har varit i ägarens ägo och utan avbrott har tjänat som egen eller familjens stadigvarande bostad i minst två år.

Med överlåtelseförlust jämställs också förfall av standardiserad option och ett värdepappers slutliga värdeförlust, t.ex. vid en konkurs. Överlåtelseförlusten anses uppkomma det skatteår, då värdeförlusten kan anses vara slutlig. Kravet på slutgiltighet kan uppfyllas redan under det år försättandet i konkurs har skett, om man kan påvisa att ingen delningsandel från konkursboet finns för aktieägarna. Den förlust som uppkommer kan inte avdras, då en placeringsförsäkrings återköpsvärde är lägre än det penningbelopp som placerats.

På handeln med obligationslån tillämpas bestämmelserna som gäller för överlåtelsevinster och -förluster. Om en placerare således betalar överkurs för ett masskuldebrev, kan hen inte avdra överkursen som överlåtelseförlust innan masskuldebrevet förfallit eller hen sålt det.

Överlåtelseförlusterna vid person-till-person-lån är avdragsgilla om dessa lån används för att samla in finansiering från investerare och lånen är överlåtbara. Om ett person-till-person-lån som betraktas som värdepapper tappar sitt värde kan värdeförlusten dras av senast i det skede då utsköningsmyndigheten utfärdar ett medellöshetsintyg för gäldenären i fråga.

Exempel: Beaktande av små affärer i beskattningen

Bosse Berg har köpt aktier i bolaget A för 2 000 euro och aktier i bolaget B för 850 euro. Värdet på B:s aktier har sjunkit och är värda bara 200 euro.

Om Bosse säljer endast bolaget B:s aktier, blir överlåtelseförlusten på 650 euro oavdragen, eftersom anskaffningsutgifterna och överlåtelsepriset är under 1 000 euro. Om Bosse också säljer bolaget A:s aktier är överlåtelseförlusten avdragsgill, eftersom anskaffningsutgiften för aktierna som sålts under skatteåret är sammanlagt över 1 000 euro.

Exempel: Överlåtelseförlust från ärvd egendom

Allan Arvtagare sålde år 2015 den sommarstuga han hade ärvt för 67 000 euro och vars värde i arvsbeskattningen var 75 000 euro. Till fastighetsförmedlaren betalade han 2 600 euro. Han hade inga försäljningsvinster under försäljningsåret. Allan uppgav sin förlust på 10 600 euro i sin skattedeklaration. Följande år fick Allan försäljningsvinster på 5 000 euro vid sin aktiehandel. Han får dra av föregående års överlåtelseförluster från vinsten och därmed behöver han inte betala skatt på överlåtelsevinsten. För Allan återstod en utnyttjad förlust på 5 600 euro, som han kan utnyttja under de fyra följande åren.

Exempel: Aktiebolag som gått i konkurs, överlåtelseförlust

Sven Stadig äger aktier i bolaget A, som gått i konkurs år 2012. Aktiernas anskaffningspris jämte kostnader var 1 200 euro. På grundval av en utredning som presenterades godkändes överlåtelseförlusten redan år 2012 som slutlig och för Sven Stadig fastställdes 1 200 euro som överlåtelseförlust för år 2012.

Sven säljer år 2014 aktier som han äger i bolaget B. Försäljningen ger upphov till en överlåtelsevinst på 4 000 euro för Sven. Överlåtelseförlusten på 1 200 euro avdras från överlåtelsevinsterna år 2014, varvid en skattepliktig överlåtelsevinst på 2 800 euro återstår för Sven.

Exempel: Avdrag av överlåtelseförlust från hyresavkastning

Agneta Ägare får 3 000 euro i hyresavkastning för aktiebostaden som hon äger. Från beloppet har hon dragit av vederlagen och de årliga reparationskostnaderna. Agneta får år 2016 5 000 euro i överlåtelseförlust för försäljning av börsaktier. Hon får dra av överlåtelseförlusten från hyresavkastningen, det vill säga Agneta betalar inte skatt på hyresavkastningen år 2016. Dessutom fastställs för henne en överlåtelseförlust på 2 000 euro som hon kan dra av från överlåtelsevinster eller andra rena kapitalinkomster som uppstår åren 2017–2021.

Exempel Avdrag i beskattningen för värdeförlusten på anskaffningspriset för aktier i Talvivaaras Ahtium Oyj

Tina Tankfull äger aktier i Ahtium Oyj (tidigare Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj). Ahtium Oyj genomgår konkursförfarande och Skatteförvaltningen har av förvaltaren för konkursboet fått en utredning, enligt vilken ingen utdelningsandel kommer att ackumuleras för aktieägarna under konkursförandet, som fortfarande pågår. Tina får dra av den slutliga värdeförlusten i form av överlåtelseförlust i beskattningen för år 2018. Om Tina inte haft överlåtelsevinster eller kapitalinkomster under beskattningsåret 2018, kan en överlåtelseförlust fastställas för den värdeförlust som ännu inte dragits av. Denna överlåtelseförlust kan under de fem följande åren dras av från vinster för överlåtelse av egendom och från andra kapitalinkomster i den mån som vinst eller kapitalinkomster uppstår. Tina bör kontrollera att överlåtelseförlusten antecknats i den förhandsifyllda skattedeklarationen och vid behov komplettera uppgifterna.

4.6 Optioner och terminer

En vinst i handeln med optioner och terminer utgör beskattningsbar kapitalinkomst. Vid handeln med terminer får emellertid inte anskaffningsutgiftsantagandet avdras. Från försäljningspriset på terminer får anskaffningspriset avdras liksom utgifterna vid köp och försäljning.

4.7 Warrant

Beskattningen av en försäljningsvinst eller -förlust i fråga om warrant sker på samma sätt som i beskattningen för övriga värdepapper, det vill säga man räknar ut den verkliga vinsten eller utnyttjar anskaffningsutgiftsantagandet. Som warranternas anskaffningspris betraktas det pris som betalats för warranterna ökat med eventuella köp- och andra direkta utgifter.

Om aktiehandel idkas med warrant torde warranternas anskaffningspris inriktas på anskaffningsutgiften för aktierna. Det finns emellertid ingen vedertagen praxis för hur aktiernas anskaffningsutgift räknas ut.

4.8 Virtuella valutor

Virtuella valutor har tidigare ansetts ha karaktären av andra, opreciserade avtal mellan sina användare. Handel med virtuella valutor jämförs med handel som förs med pris-differenskontrakt (CFD). Vinst för sådana kontrakt har beskattats som övriga kapitalinkomst. Förluster som föranleds av handel med eller värdeminskningar av virtuella valutor har dock inte varit avdragsgilla som utgifter för förvärvande av inkomst eller som överlåtelseförluster.

Enligt högsta förvaltningsdomstolens avgörande av den 29 mars 2019 (HFD 2019:42) är virtuella valutor ändå sådan egendom som avses i inkomstskattelagen, och på överlåtelse av en virtuell valuta ska bestämmelserna om beskattning av överlåtelsevinst tillämpas. Avgörandet handlade om överlåtelse av virtuell valuta mot vederlag i officiell valuta

och för vilken den uppkomna överlåtelsevinsten beskattas som kapitalinkomst. Beloppet på överlåtelsevinsten beräknas så att den del av anskaffningsutgiften som inte dragits av samt det sammanlagda beloppet för utgifterna för vinstens förvärvande dras av från överlåtelsepriset. Det belopp som kan dras av från överlåtelsepriset på en skattskyldig privatpersons egendom är alltid minst 20 procent. Om egendomen innehafvs av överlåtaren i minst 10 år är den andel som kan dras av från överlåtelsepriset 40 procent. I och med ovan nämnda avgörande från högsta förvaltningsdomstolen är också förluster för försäljning av virtuell valuta i allmänhet avdragsgilla som överlåtelseförluster, till skillnad från tidigare praxis.

Vid behov kan rättelse sökas för tidigare beskattningsbeslut i den ordinarie beskattningen. När det gäller skatteåren 2014–2016 ska rättelseyrkandet lämnas in inom fem år från början av det år som följer på skatteåret. För skatteåret 2017 och senare ska rättelseyrkandet göras inom tre år från början av det år som följer på skatteåret.

Den virtuella valutan realiserar i beskattningen när den virtuella valutan byts mot en officiell valuta, en nytting eller en tjänst. Inkomst för handel med virtuella valutor är inkomst för det skatteår då de realiserar i beskattningen. Även att den virtuella valutan byts mot en annan virtuell valuta har i beskattningen betraktats som att valutan realiserar.

Inkomst för utvinning av virtuell valuta anses inte vara kapitalinkomst som influtit på basis av förmögenheten. Utvinningen betraktas därför som förvärvsverksamhet vid beskattningen och inkomst för deltagande i utvinning beskattas som förvärvsinkomst. Inkomsten realiserar och blir beskattningsbar när den skattskyldiga får den virtuella valutan i sin besittning. Den erhållna växelkursen för den virtuella valutan anses vara beskattningsbar inkomst vid förvärvstidpunkten.

Exempel: Försäljning av bitcoins med vinst

Olivia Opportunist köpte bitcoins för 1 000 euro. Olivia säljer senare sina bitcoins för 10 000 euro. För transaktionen får Olivia 9 000 euro i beskattningsbar överlåtelsevinst. Enligt anskaffningsantagandet får Olivia 8 000 euro i beskattningsbar överlåtelsevinst för egendom ($10\,000\text{ euro} - (10\,000 \times 20\%)$).

Exempel: Försäljning av bitcoins med förlust

Eva Efterslämnare köpte bitcoins för 10 000 euro. Eva säljer senare dessa bitcoins för 5 000 euro. Eva gör en överlåtelseförlust på 5 000 euro. Hon får dra av summan från sina överlåtelsevinster och övriga kapitalinkomster.

Exempel: Handel med multipla virtuella valutor

Daniel Diversifierare köpte bitcoins för 5 000 euro samt ether för 5 000 euro. Daniel säljer senare dessa partier – sina bitcoins säljer han för 8 000 euro och ether-valutan för 1 000 euro. Daniel gör en överlåtelsevinst på 3 000 euro för överlåtelsen av sina bitcoins. För överlåtelsen av sina ether däremot gör Daniel en överlåtelseförlust på 4 000 euro. Han får dra av summan från sina överlåtelsevinster och övriga kapitalinkomster.

5 Aktier som erhållits i samband med en företagsreglering

5.1 Aktier vid emission

Vid en betald emission, dvs. en nyemission på basis av ett tidigare innehav uträknas anskaffningsutgiften för aktierna genom att de ursprungliga och de nya aktiernas sammanräknade anskaffningsutgift divideras med antalet gamla och nya aktier. Även anskaffningsutgiftsantagandet kan utnyttjas vid uträkning av försäljningsvinsten.

Anskaffningspriset för aktier som erhållits utan vederlag, dvs. vid en fondemission, fås genom att dela anskaffningsutgiften för de ursprungliga aktierna med antalet nya och gamla aktier.

Anskaffningsutgiften för aktier registrerade vid emissioner före år 2005 betraktas som deras verkliga teckningspris. Alternativt kan anskaffningsutgiftsantagandet avdras. Anskaffningspriset för aktier som erhållits utan vederlag är noll och från aktiernas försäljningspris kan anskaffningsutgiftsantagandet avdras.

På basis av dessa beaktas inte anskaffningsutgiften för tidigare innehavda aktier vid beräkning av anskaffningsutgifter för tecknade studielån, optionsrätt, konvertibla skuldebrev eller teckningsrätt.

Anskaffningsutgiftsantagandet för aktier erhållna vid aktieemission fastställs enligt anskaffningstidpunkten för de ursprungliga aktierna. Om en aktieägare tecknar flera aktier än till vilka denne har teckningsrätter på basis av tidigare aktieinnehav, beräknas tiden för innehavet av de sålunda förvärvade aktierna, som är märkta på basis av teckningsrätt, från teckningstidpunkten för de nya aktierna.

Exempel: Aktier som erhållits genom aktieemission

Patricia Placerare har 100 gamla aktier i A, för vilka hon i tiderna betalat 20 euro per aktie, totalt 2 000 euro. Hon har år 2005 i bolagets fondemission fått 10 aktier, varvid hon har 110 aktier. Patricias gamla aktiers 2 000 euros anskaffningsutgift delas med 110, varvid hennes aktiers anskaffningspris blir 18,18 euro per aktie.

Patricia Placerare har 100 aktier i B, vilkas anskaffningspris är 10 000 euro. B ordnar 2005 en avgiftsbelagd emission, vid vilken aktieägarna mot en gammal aktie får teckna en ny aktie till ett pris av 50 euro. Patricia använder sig av sin teckningsrätt och hennes aktiers antal stiger till 200. Hon har för de nya och gamla aktierna betalat totalt 15 000 euro. När det erlagda beloppet delas med det totala antalet aktier, blir aktiernas anskaffningspris 75 euro per aktie.

Exempel: Outokumpus försäljning av teckningsrätter 2012

Emil Emission ägde aktier i Outokumpu våren 2012, till vilka hänförde sig teckningsrätter som han beslöt att sälja. Han fick för dem vid försäljningen 4 euro per teckningsrätt. Vid beräkningen av överlåtelsevinsten kan Emil som anskaffningsutgift för teckningsrätterna endast utnyttja anskaffningsutgiftsantagandet. Emil hade ägt aktierna under 10 år, varför anskaffningsutgiftsantagandet är 20 procent, dvs. i detta fall 0,80 euro per teckningsrätt. Överlåtelsevinsten blev 3,20 euro per teckningsrätt.

Exempel: Soneras aktieemission 2001

Kalle Konstig deltog i Soneras emission år 2001. Enligt emissionsvillkoren fick man för två gamla aktier teckna en ny aktie.

Från tidigare ägde Kalle 200 aktier i Sonera, vilka han förvärvat 1998 då Sonera listades och aktiepriset var 45 mk. Kalle utnyttjade alla sina teckningsrätter och tecknade 100 nya aktier i Sonera till priset 2,70 euro per aktie. När Kalle i sinom tid säljer dessa aktier, blir han tvungen att välja om han beräknar överlåtelsevinsten vid aktieförsäljningen enligt den verkliga anskaffningsutgiften eller om han utnyttjar anskaffningsutgiftsantagandet.

De vid emissionen tecknade aktiernas verkliga anskaffningsutgift är det som Kalle betalat, 2,70 euro per aktie. I samband med sammanslagningen av Telia och Sonera fick Kalle för de vid emissionen tecknade aktierna 151 aktier, vilkas faktiska anskaffningsutgift erhålls genom att dela anskaffningsutgiften 270 euro med 151. Den verkliga anskaffningsutgiften för aktierna är 1,789 euro. Vid utnyttjandet av anskaffningsutgiftsantagandet beräknas tiden för innehavet av aktierna som tecknades vid 2001 års emission ha börjat redan år 1998, då Kalle förvärvade aktierna, på basis av vilka aktierna tecknades vid emissionen.

Vid aktiepartier som köpts vid flera skilda transaktioner blir man tvungen att räkna ut anskaffningsutgiften för varje inköpt parti separat.

Exempel: Inköp och försäljning i flera transaktioner, FIFO-principen

Albert Aktionär har köpt aktier i bolag Y i två partier. Första gången 150 aktier till priset av 1 500 euro och andra gången 50 aktier till priset av 375 euro. Vid bolagets emission utan vederlag år 2005 fick Albert för sina 200 aktier 100 aktier gratis. Då han sålde alla sina aktier i bolaget började Albert räkna ut försäljningsvinsten, varvid han var tvungen att räkna ut anskaffningsutgifterna för vardera partiet.

	Den ursprungliga anskaffningsutgif- ten, euro	st.	Antal nya vid fondemis- sion, st.	Aktier samman- lagt	anskaffningsut- gift euro
Parti I	1 500	150	75	225	$1\ 500/225 = 6,66$
Parti I	375	50	25	75	$375/75 = 5,00$

I beskattningen utgår man primärt från att det äldsta aktieförvärvet har sålts först (den s.k. FIFO-principen) Sålunda var anskaffningsutgiften för aktierna i Alberts första parti 6,66 euro per aktie och för det andra partiets aktier 5 euro per aktie.

5.2 Split

När ett bolag splittrar upp värdet på sin aktie, det vill säga genomför en så kallad split, förändras antalet aktier. Anskaffningsutgiften fås genom att det ursprungliga anskaffningspriset delas med det nya antalet aktier. Anskaffningstidpunkten för de splittrade aktierna är i beskattningen samma som för de ursprungliga aktierna.

Exempel: Split av Nokias aktier

Nora Nokia köpte i mars 1998 100 aktier i Nokia till ett pris av 5,70 euro per aktie, dvs. hon betalade totalt 570 euro. I april meddelade Nokia om en delning av det nominella värdet så att en aktie blev två, varvid antalet aktier Nora ägde steg till 200. Följande år delades aktien igen i samma förhållande, varvid aktieantalet steg till 400. År 2000 delades aktien i fyra. Nu har Nora 1 600 aktier vars anskaffningspris är sammanlagt 570 euro och 0,36 per aktie.

5.3 Aktiebyte och inlösen

När aktierna erhållits vid ett aktiebyte i enlighet med skattelagarna i samband med en företagsreglering, blir anskaffningstidpunkten och anskaffningsutgiften för de erhållna nya aktierna samma anskaffningspunkt och -utgift som för de gamla aktierna. Om aktieägaren i stället för aktier eller därutöver får en summa pengar, blir han tvungen att för denna del betala skatt på försäljningsvinsten under ifrågavarande skatteår.

Om aktier byts på annat sätt beskattas bytet för vardera partens del som en försäljning. Försäljningspriset är aktiernas gängse värde vid tidpunkten för bytet.

Exempel: Fusioner inom det nuvarande Nordea

Lars Larsson tecknade i november 1994 vid Kansallis-Osake-Pankkis nyemission 3 000 aktier à 6,40 mark, dvs. för 19 200 mark. År 1995 vid den så kallade KOP-FBF-fusionen byttes aktierna till Meritas aktier i proportionen 3:1 och Lars fick 1 000 aktier i Merita. År 1999 godkände Lars Nordbanken Holdings utbyteserbjudande, vid vilket man för en aktie i Merita fick 1,02 aktier i Nordbanken. Lars fick 1 020 aktier i Nordbanken, sedermera Nordea. Varken fusionen eller aktieutbytet medförde några skattepåföljder för Lars.

När han säljer aktierna i Nordea är deras anskaffningstidpunkt 14.11.1994 och anskaffningspris 18,82 mark, dvs. 3,17 euro per aktie.

Exempel: Aktiebytet mellan Alma Media och Talentum

Tommy Tankfull köpte år 2013 100 aktier i Talentum till priset 1 euro/st. Till följd av Alma Medias utbyteserbjudande hösten 2015 fick Tommy 25 aktier i Alma Media och 70 euro i utbyte mot sina 100 aktier i Talentum. Stängningskursen för Alma Medias aktier var 2,86 euro. Egendomens sammanlagda marknadsvärde var alltså $25 \text{ aktier} \times 2,86 \text{ euro/aktie} + 70 \text{ euro} = 141,50 \text{ euro}$. Överlåtelsevinsten för de 100 bortbytta Talentum-aktierna var då $141,50 \text{ euro} - 100 \text{ euro} = 41,50 \text{ euro}$. För detta betalade Tommy 30 procent överlåtelsevinstskatt, om det sammanlagda överlåtelsepriset för all egendom som han överlät under skatteåret var minst 1 000 euro.

Anskaffningsutgiften för Tommys aktier i Alma Media är $25 \text{ aktier} \times 2,86 \text{ euro/aktie} = 71,50 \text{ euro}$.

Exempel: Rautaruukki – SSAB

Kalle Komplex köpte 2.12.2013 100 aktier i Rautaruukki till priset 6,64 euro/st. SSAB AB erbjuder 0,4752 nya aktier i serie A och 1,2131 nya aktier i serie B för varje aktie i Rautaruukki. Kalle får sammanlagt 47 SSAB-aktier i serie A ($100 \times 0,4752 = 47,52$) och sammanlagt 121 SSAB-aktier i serie B ($100 \times 1,2131 = 121,31$).

Fraktionerna av aktierna (0,52 aktier i serie A och 0,31 aktier i serie B) säljs och ger sammanlagt 5,67 euro (= $0,52 \text{ st.} \times 7,124945 \text{ euro} + 0,31 \text{ st.} \times 6,353881 \text{ euro}$) och av deras överlåtelsepris avdras i beskattningen ett anskaffningsutgiftsantagande på 20 procent, eftersom tiden

för ägandet var under 10 år. Den beskattningsbara överlåtelsevinsten för fraktionerna blir därmed 5,67 euro – (5,67 euro x 20 %) = 4,54 euro.

De 100 Rautaruukki-aktiernas ursprungliga sammanlagda anskaffningspris på 664 euro delas med det antal hela SSAB-aktier som erhållits vid aktiebytet. Anskaffningspriset för de 47 SSAB-aktierna i serie A är 201,19 euro (= 664 euro x 30,30 procent) och anskaffningspriset för de 121 SSAB-aktierna i serie B är 462,81 euro (= 664 euro x 69,70 procent).

Vid försäljningen är anskaffningsutgiften för SSAB:s A-aktier 4,28 euro styck (= 201,19 euro/47 st.), om alla inte säljs samtidigt. Vid försäljningen är anskaffningsutgiften för B-aktierna 3,82 euro (= 462,81 euro/121 st.) per styck. Tidpunkten för anskaffningen av SSAB-aktierna i serie A och B anses vara 2.12.2013, alltså tidpunkten för anskaffningen av de aktier som Kalle hade före aktiebytet.

5.4 Aktier som dividend

Anskaffningsutgiften för aktier som erhållits som dividend är i beskattningen aktiens gängse pris vid tidpunkten för förvärvet. Det totala gängse värdet betraktas som anskaffningspris, även om en del av dividendinkomsten utgör skattefri inkomst. Anskaffningstidpunkten för aktierna är den tidpunkt då man fått dem.

Exempel: Tikkurila-aktier som dividend till ägare av Kemira-aktier

Kemira avskilde Tikkurila till börsen genom att våren 2010 som dividend dela ut aktier i Tikkurila. Med fyra Kemira-aktier fick man en aktie i Tikkurila. Dessutom delade Kemira som kontant dividend ut 0,27 per aktie. Anskaffningspriset i beskattningen av Tikkurilas aktie är den med transaktionsmängderna på den första handelsdagen (30.3.2010) viktade genomsnittliga växelkursen, som är 15,80 euro.

Beata Blom hade 1 000 aktier i Kemira och fick således 250 aktier i Tikkurila och 270 euro i kontant dividend. Beatas skatt på aktierna var sammanlagt 827,12 euro (för en aktie i Tikkurila $250 \times 15,80 \times 19,6 = 774,20$ och som kontant dividend $270 \times 19,6$ procent = 52,92).

Beatas kontanta dividend går i sin helhet till förskottsinnehållningen av skatterna på aktierna och återstående 557,12 euro betalar hon som kvarskatt i den slutliga beskattningen.

När Beata i tiderna säljer sina aktier i Tikkurila, fastställs i beskattningen av försäljningsvinsten deras anskaffningstidpunkt till 30.3.2010 och anskaffningspris till 15,80 per aktie. Avskiljandet av Tikkurila inverkar inte på anskaffningspriset och anskaffningstiden för Beata Bloms aktier.

Exempel: Rauma-aktier till UPM-Kymmene ägare 1997 och Metso-aktier till Raumas ägare 1999

UPM-Kymmene betalade i maj 1997 en del av sina dividender med aktier i Rauma. Värdet på Raumas aktie var vid dividendutdelningen 18,35 euro (109,11 mk). När Rauma och Valmet fusionerades 1999 ändrades aktierna till aktier i Metso så att man för en aktie i Rauma fick 1,08917 aktie i Metso.

Sissel Skog hade 100 aktier i Rauma och har nu 108 aktier i Metso. Dessutom fick hon vid fusionen pengar; eftersom antalet inte stannade vid ett heltal. Aktiernas anskaffningspris är totalt 1 835 euro och per aktie 16,99 euro. Ändringen av anskaffningsutgiften för aktierna i Metso efter delningen inom bolaget anges på sidan 39.

5.5 Aktier som bonus

I samband med privatiseringen av statsbolag har privatpersoner erbjudits bonusaktier. I beskattningen anses bonusaktierna vara en rabatt på priset, varvid det ursprungliga anskaffningspriset divideras med det nya priset.

Exempel: Fortum-aktier med Neste-aktier 1995

Elin Energi tecknade år 1995 tusen aktier i Neste till styckepriset 78 mark. Då hon haft aktierna ett år, fick aktieägarna en bonusaktie för innehavet av tio aktier. Antalet aktier som Elin ägde steg till 1 100 aktier. Då Imatran Voima och Neste fusionerades, fick Elin med en Neste-aktie 5,5 Fortumaktier. Efter fusionen hade hon sammanlagt 6 050 aktier.

Elin beslöt att sälja en del av aktierna och började tänka över beskattningen av försäljningsvinsten på sina aktier. Anskaffningsåret var 1995, då hon tecknade aktierna i Neste. Anskaffningspriset för totalantalet aktier är 78 000 mark, som hon då betalade för aktierna i Neste. Då anskaffningspriset delas mellan det sammanlagda antalet tecknade och senare erhållna aktier blir priset för en aktie 12,89 mark, dvs. 2,17 euro.

Elin Energi hade våren 2005 1 000 aktier i Fortum. Till henne betalades som dividend kontant 0,58 euro per aktie. Dessutom fick hon 250 aktier i Neste Oil, vilkas värde var 15 euro per aktie, sammanlagt 3 750 euro.

Värdet på Elins dividender är 4 330 euro (580+3 750), för vilket hon betalade skatt. Anskaffningstiden för de aktier i Neste Oil, som Elin fick som dividend, är april 2005 och anskaffningspriset 15 euro per aktie.

5.6 Vid delning erhållna aktier

Då ett bolag ändras till två eller flera bolag, sker en delning, det vill säga diffusion. Till aktieägarna i bolaget som delas, ges i allmänhet som delningsersättning aktier i det nya bolaget.

För mottagandet av aktier i det nya bolaget blir det inga skattepåföljder för aktieägaren, då delningen genomförs i enlighet med skattelagarna. I beskattningen av försäljningsvinsten anses tiden för innehavet för bägge bolagens aktieägare ha börjat då aktieägaren förvärvat aktierna i bolaget som delades. Det ursprungliga anskaffningspriset delas mellan aktierna. I allmänhet sänder bolaget ett brev, av vilket delningsförhållandet framgår. Brevet är det skäl att spara för beskattningen.

Exempel: Delningen av Lassila & Tikanoja och Suominen

Lasse Hackspett hade aktier i Lassila & Tikanoja, då man år 2001 beslöt dela bolaget i två bolag. Med en aktie fick man en ny aktie i Lassila & Tikanoja och en aktie i Suominen Abp.

Anskaffningsutgiften för den gamla aktien delas som anskaffningsutgift i det delningsförhållande som föreslagits i delningsplanen så att 71,6 procent av den gamla anskaffningsutgiften övergår till anskaffningsutgift för aktierna i det nya Lassila & Tikanoja och 28,4 procent till anskaffningsutgift för aktien i Suominen Abp.

Lasse hade för de gamla aktierna betalat 12 euro per aktie. Anskaffningsutgiften för hans nya aktier i Lassila & Tikanoja är 8,59 euro och anskaffningsutgiften för aktier i Suominen Abp är 3,41 euro.

Exempel: Delningen av Kone och Cargotec

Henry Hård hade 100 aktier i Kone, då bolaget delades. Han hade för aktierna betalat 6,90 euro per aktie. Henry fick för de ursprungliga aktierna i Kone 100 nya aktier i Kone och 100 aktier i Cargotec. Efter delningen var anskaffningspriset på Henrys aktier i Kone 4,45 euro och på Cargotecs aktier 2,45 euro, eftersom anskaffningsutgiften för de nya aktierna i Kone var 64,5 procent av det delade bolagets ursprungliga anskaffningsutgift och för Cargotecs aktier 35,5 procent.

Exempel: Delningen av Metso och Valmet

Tyra Tjäder hade 108 aktier i Metso, vilkas anskaffningspris är 1 835 euro. Vid den partiella delningen inom Metso Abp delade man till bolagets aktieägare ut aktier i det nya bolaget (Valmet Abp) som uppkom vid delningen 31.12.2013 i förhållande till deras aktieinnehav där det för varje partiellt delad aktie i Metso Abp delades ut en aktie i det nybildade Valmet Abp. Tyra Tjäder har således efter delningen 108 aktier i Metso Abp och 108 aktier i Valmet Abp. Anskaffningsutgiften för en aktie i Metso Abp är 78,80 procent och för en aktie i Valmet Abp 21,20 procent av Metso Abp:s ursprungliga anskaffningsutgift. Tyra Tjäders anskaffningsutgift för aktierna i Metso Abp är således 1 445,98 euro och i Valmet Abp 389,02 euro.

5.7 Fusion

Vid en fusion får aktieägarna i det fusionerade bolaget i allmänhet aktier i det övertagande bolaget, som i beskattningen anses ha erhållits på basis av de gamla aktierna. I beskattningen betraktas detta inte som överlåtelse utan som byte av aktierna till det nya bolagets aktier. Beskattningen skjuts upp till den tidpunkt då aktieägaren överlåter de nya aktierna som han eller hon fått i utbyte. Anskaffningsutgiften och tidpunkten för anskaffning av de aktier som aktieägaren fått i utbyte fastställs utgående från utgiften och tidpunkten för anskaffning av aktierna i det fusionerade bolaget. Om fusionsvederlaget betalas ut i pengar är det ändå fråga om överlåtelse.

Exempel: Fusionen av Ahlstrom och Munksjö

Fusionen av Ahlstrom och Munksjö förväntas ske i april 2017. Ahlstrom Abp:s och Munksjö Oyj:s styrelser har avtalat om att de två bolagen ska gå samman genom en absorptionsfusion i enlighet med aktiebolagslagen, där Ahlström fusioneras med Munksjö så att alla Ahlströms tillgångar och skulder överförs till Munksjö utan avveckling. Ahlströms aktieägare får nya aktier i Munksjö som fusionsvederlag i proportion till sitt nuvarande aktieinnehav. Fusionen är skatteneutral om den genomförs i enlighet med bestämmelserna i lagen om beskattning av näringsverksamhet.

5.8 Återbetalning av kapital

Ett bolag kan i stället för dividender återbetala kapital till aktieägaren. Beskattningen av återbetalning av kapital ändrades från ingången av 2014. Om utdelaren är ett börsbolag, beskattas återbetalning av kapital som erhållits från en fond för fritt eget kapital alltid enligt bestämmelserna om dividender. Om utdelaren är ett onoterat bolag är huvudregeln ändå att återbetalningen ska beskattas som dividend. Undantagsvis kan det vara fråga om en överlåtelse, om bolaget återbetalar en kapitalplacering som en aktieägare gjort i bolaget, förutsatt att kapitalplaceringen gjordes för mindre än tio år sedan och att aktieägaren kan presentera en tillförlitlig utredning av ärendet.

Exempel: Återbetalning av kapital som placerats inom de senaste tio åren

Kenneth Kapitalplacering har gjort en vederlagsfri kapitalplacering på 10 000 i ett aktiebolag som han grundat. Placeringen har bokförts i fonden för placerat fritt eget kapital. Inga andra tillgångar har bokförts i fonden. Bolaget överför vinstmedel på 10 000 euro till fonden för placerat fritt eget kapital genom penningöverföring. Bolaget beslutar att betala ut 10 000 euro från fonden för placerat fritt eget kapital till Kenneth. Hälften av fondens tillgångar har fått in genom kapitalinvesteringar. Motsvarande andel av den utdelning som Kenneth fått, dvs. 5 000 euro, betraktas i beskattningen som överlåtelse och resten (5 000 euro) som dividend.

5.9 Konvertibla skuldebrevs- och optionslån

Konvertibla skuldebrev kan i enlighet med lånevillkoren bytas ut till aktier. Utbytet utlöser ännu inte beskattning av försäljningsvinsten. Vid försäljningen av aktierna anses deras teckningstidpunkt vara samma som det konvertibla skuldebrevets och aktiens anskaffningspris det konvertibla skuldebrevets och aktiens sammanlagda teckningspris.

Till ett optionslån hänför sig optionsbevis, som på vissa villkor berättigar till teckning av nya aktier i bolaget. Skuldebrevet och optionsbevisen kan säljas separat. När man gör så anses anskaffningsutgiften för optionslånets skuldebrev vara lånets gängse värde vid emissionstidpunkten. För optionsbevisets del kan man också utnyttja anskaffningsutgiftantagandet. Anskaffningstidpunkten för aktier som förvärvats med optionsbevis är den samma som anskaffningstidpunkten för optionsbeviset.

5.10 Optioner erhållna som kund

Om ett företag delar ut rättigheter till sina kunder utan vederlag, det vill säga optioner att teckna aktier i bolaget, är optionernas anskaffningspris 0.

När aktierna som tecknats med optioner säljs, är deras anskaffningspris det pris som betalats för aktierna och anskaffningstiden aktiens bindande teckningstid.

5.11 Tjänsteoptioner

Tjänsteoptioner, det vill säga en på ett arbetsförhållande grundad rätt att teckna eller få aktier till ett lägre pris än gängse, beskattas som förvärvsinkomst. Skatten betalas för det år, då optionen utnyttjas eller säljs. Utnyttjandet av optionen jämföras med att teckna målakter för optionen. Den fördel som optionen medför adderas till förvärvsinkomsterna för ifrågavarande år, och marginalskatteprocenten avgör skattebeloppet.

Exempel: Teckning av aktier på grundval av tjänsteoptioner

Jeppe fick 10 000 tjänsteoptioner av sin arbetsgivare år 2012. Optionerna gav honom rätt att år 2015 teckna, alltså köpa, aktier i bolaget till priset 1 euro per aktie. Vid tidpunkten för beviljandet år 2012 var kursen för bolagets aktier 0,80 euro.

31.3.2015 var kursen för bolagets aktier 1,50 euro. Jeppe använde sina optioner. Han köpte 10 000 aktier till priset 10 000 euro. Aktiernas marknadsvärde var 15 000 euro (10 000 x 1,50).

År 2015 betalade Jeppe förvärvsinkomstskatt för optionerna enligt följande:

Fördel: (1,50 euro/aktie – 1 euro/aktie) x 10 000 aktier = 5 000 euro

Jeppe's förvärvsinkomstskatteprocent var 40 procent. På 5 000 euro betalade han alltså 2 000 euro i skatt.

Jeppe sålde aktierna år 2017. Bolagets aktiekurs var vid tidpunkten för försäljningen 2 euro. Försäljningspriset för 10 000 aktier var alltså 20 000 euro.

Jeppe betalade kapitalinkomstskatt enligt följande:

(2 euro – 1,50 euro) x 10 000 euro x 30% = 1 500 euro

5.12 Personalemission

Rätten hos ett företags arbetstagare att teckna aktier till ett lägre värde än gängse beskattas som förvärvsinkomst, om rabatten är mer än 10 procent av aktiens eller andelens gängse pris. Förmånen beskattas emellertid oberoende av beloppet, såvida majoriteten av personalen inte kan utnyttja förmånen.

6 Beskattning av gåva och arv

Staten uppbär skatt på arv och gåva enligt arvs- och gåvoskatteskalen (se skatteskalorna i slutet av guiden). I Finland betalas arvs- och gåvoskatt vanligen på basis av arvlåtarens/gåvogivarens eller arvtagarens/gåvomottagarens hemort oberoende av var egendomen är belägen.

Den nedre gränsen för skattepliktig gåva är 5 000 euro och den nedre gränsen för ett skattepliktigt arv är 20 000 euro. I beskattningen av arv och gåva finns två skatteklasser, i vilka tillämpas olika skatteskalor. Till skatteklass I hör äkta maka/make och släktingar i rakt upp- eller nedstigande led. Till skatteklass II hör övriga släktingar och främmande.

Gåvor som givits under tre års tid räknas samman och skattens storlek fastställs enligt den sammanräknade summan.

Ur beskattningssynvinkel är det skäl att i ett gåvobrev klart ange att det inte är fråga om förskottsarv. Förskottsarv räknas nämligen utan tidsbegränsning samman med arvsandelen, vilket på grund av den progressiva skatteskalen höjer den skatt som betalas för det slutliga arvet. Bägge makarna kan var för sig ge gåvor till sina barn och deras efterkommande liksom även till vem som helst. Beskattningsvärdet på värdepappersgåvor baserar sig på deras gängse värde.

Vid handel som har karaktären av gåva bör gåvoskatt betalas, om köpesumman eller annat vederlag är högst tre fjärdedelar av det gängse värdet. Såvida underpriset överstiger den tillåtna fjärdedels rabatten, beskattas hela skillnaden mellan det gängse värdet och köpeskillingen som gåva.

Då man ger en gåva är det bra att komma ihåg att det i allmänhet inte lönar sig att sälja egendom, som fått i gåva, innan minst ett år förflutit sedan gåvan erhöles. Efter ett ettårigt innehav kan från egendomens försäljningspris avdras anskaffningsutgiften, dvs. egendomens värde vid gåvotiden. Exempelvis i samband med försäljningen av aktier som ägts länge kan detta innebära stora skattebesparingar.

Om gåvomottagaren säljer aktierna före ettårsgränsen, blir det anskaffningspris som ska avdras från försäljningspriset antingen den anskaffningsutgift som gåvogivaren i tiderna betalade eller ett 20 procents anskaffningsutgiftsantagande. Då blir gåvomottagaren således tvungen att betala skatt på försäljningsvinst för den värdestegring som ägt rum under tiden för gåvogivarens innehav. (Se exemplen på värderingsbestämmelserna i kapitlet Uträkningen av försäljningsvinst i specialfall.)

6.1 Gåva

Som anskaffningsutgift för egendom erhållen som gåva kan värdet vid gåvotillfället enligt gåvobeskattningen eller anskaffningsutgiftsantagandet avdras.

Om gåvan emellertid säljs innan minst ett år förflutit från mottagandet blir anskaffningsutgiften det belopp som gåvogivaren i tiderna betalade för egendomen eller alternativt kan 20 procent avdras som anskaffningsutgiftsantagande. Gåvomottagaren blir

således vid ett innehav under ett år tvungen att betala skatt på den värdestegring som skett under ägandetiden för gåvogivaren. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att beskattningen av överlåtelsevinster för en egendom kringgås genom att utnyttjas interimistiskt som gåva före försäljningen av egendomen. Om gåvomottagaren har betalat gåvoskatt för sin gåva, kan han få ändring genom att yrka på rättelse. Gåvans värde korrigeras genom att den påförda skatten på överlåtelsevinster avdras från egendomens värde i inkomstbeskattningen. Från egendomens värde avdras emellertid högst det skattebelopp som hade fastställts för överlåtelsevinster, om överlåtelsepriset hade varit det i gåvobeskattningen utnyttjade beskattningsvärdet.

Exempel: Försäljning av gåva

Bosse Begåvning fick av sin farmor placeringsfondandelar, vilkas värde i gåvobeskattningen var 15 000 euro. Bosse sålde sin andel efter två år för 17 000 euro utan kostnader. Han fick vinst 2 000 euro, för vilket han betalade i skatt 600 euro.

Exempel: Bortskänkning och senare försäljning av förlustbringande aktier

Minna Mönster skänkte sin dotter Tina förlustbringande aktier. Minna hade köpt dem för 10 000 euro och deras värde var på gåvodagen 8 000 euro. Tina betalade gåvoskatt för aktierna, som uträknas enligt deras värde på gåvodagen, dvs. 8 000 euro. I gåvoskatt uppbärs 340 euro. Tina beslutar sig för att sälja aktierna efter mindre än ett år efter mottagandet av gåvan, när deras värde stigit till 9 000 euro. Som anskaffningsutgift utnyttjar Tina det pris som Minna i tiderna betalade för aktierna (10 000 euro), varvid Tina får en försäljningsförlust på 1 000 euro (10 000 – 9 000). Om Tina samma år eller under tre följande år får försäljningsvinster kan hon utnyttja förlusten. Skatteförmånen för förlusten är 300 euro (30 procent). Om det hade varit fråga om en försäljning som ägde rum 2016, skulle förlusten ha kunnat avdras också från andra kapitalinkomster än överlåtelsevinster.

Exempel: Rättelse av gåvobeskattning

Birgit Begåvning fick av sin far en aktiepost på 85 000 euro i april 2016. Fadern hade betalat 15 000 euro för aktierna. Birgit blev beskattad i gåvoskatt för aktierna för 9 670 euro. Birgit sålde aktierna i januari 2017 och fick för dem 100 000 euro. Överlåtelsevinster för Birgits del efter avdrag av anskaffningsutgiftsantagandet på 20 procent blev 80 000 euro, av vilket i överlåtelseskatt utgår 26 000 euro.

Försäljningspris 100 000 euro

(Priset som fadern betalat* -15 000 euro)

Anskaffningsutgiftsantagandet -20 000 euro

Överlåtelsevinst 80 000 euro

Skatt 30 % x 30 000 + 34 % x 50 000 = 26 000 euro

*utnyttjas inte, eftersom anskaffningsutgiftsantagandet är större

Birgit Begåvning yrkade på rättelse av sin gåvobeskattnig. Gåvobeskattningen korrigeras antingen så, att från gåvobeskattningsvärdet, dvs. 85 000 euro avdras den påförda skatten på överlåtelsevinsten eller det skattebelopp som fastställts för Birgit om överlåtelsepriset hade varit gåvobeskattningsvärdet. Om överlåtelsepriset hade varit gåvobeskattningsvärdet 85 000 euro, skulle överlåtelsevinstens belopp med utnyttjande av 20 procents anskaffningsutgiftsanta-gande vara:

$$85\,000 - (20\% \times 85\,000) = 68\,000$$

$$0,30 \times 30\,000 + 0,34 \times 38\,000 = 21\,920 \text{ euro}$$

Eftersom den i verkligheten betalade överlåtelsevinsten var större (26 000 euro), avdras från gåvans värde 21 920 euro.

Rättelse av gåvoskatt

<i>Gåvans beskattningsvärde</i>	85 000	
<i>Skatt på överlåtelsevinst</i>	- 21 920	
<i>Gåvans nya värde</i>	63 080	
<i>Gåvoskatt</i>	6 590	(4 770 € + ((63 000-50 000)*0,14))
<i>Erlagd gåvoskatt</i>	- 9 670	
<i>Återbäring</i>	3 080	

Birgits gåvobeskattnig korrigeras enligt ansökan så att från gåvans värde 85 000 euro avdras det ovan uträknade skattebeloppet på överlåtelsevinsten 21 920 euro. Utgående från skillnaden på 63 080 euro uträknas en ny gåvoskatt som är 6 590 euro. Skillnaden mellan den erlagda gåvoskatten på 9 670 euro och den korrigerade gåvoskatten, dvs. 3 080 euro, återbetalas till Birgit.

6.2 Affär med karaktär av gåva

Om överlåtelsepriset underskrider det gängse värdet med 25 procent eller mera, betraktas det som en överlåtelse, vilken har karaktären av gåva. Då kan det således för säljaren uppkomma vinst, även om ingen nominell vinst uppkommit. Detta beror på att vid en överlåtelse som har karaktären av gåva kan endast en del av den verkliga anskaffningsutgiften avdras som anskaffningsutgift.

Exempel: Aktieaffär med karaktär av gåva

Markus Mark köper av sin far aktier till ett värde av 100 000 euro för 20 000 euro. Markus betalar 7 700 euro i gåvoskatt för sin 80 000 euros gåva. Fadern har i tiderna betalat 50 000 euro för aktierna. För fadern uträknas en anskaffningsutgift i förhållandet 20 000/100 000, dvs. en femtedel av anskaffningspriset. Som anskaffningspris fås således 10 000 euro. Fadern får i försäljningsvinst 10 000 euro på det försäljningspris på 20 000 euro som Markus betalat, och betalar 3 000 euro i skatt.

6.3 Arv

Då en arvinge säljer egendom som han ärvt, uträknas försäljningsvinsten med utnyttjade av det fastställda värdet på egendomen i arvsbeskattningen som anskaffningsutgift. För en nära anhörig är arvsskatten fördelaktigare än kapitalskatten.

Om arvingen säljer den ärvda egendomen genast efter arvsförfattningen, är anskaffningsutgiften värdet på dödsdagen (det vill säga värdet som använts vid arvsbeskattningen). Om arvingen säljer arvet efter ett innehav som är under ett år är anskaffningsutgiften då också värdet på dödsdagen.

Exempel: Arv och försäljning av fondandelar

Allan Arvtagare fick av sin farfar placeringsfondandelar, vilkas värde på dödsdagen var 25 000 euro. Även om fondandelarnas värde stigit något vid tidpunkten för bouppteckningen, antecknas värdet för fondandelarna vid bouppteckningen till dödsdagens kurs. Även i arvsbeskattningen fastställs värdena på dessa andelar i enlighet med bouppteckningen till 25 000 euro.

Efter två år säljer Allan placeringsfondandelarna som han ärvt för 30 000 euro. För honom uppkommer en försäljningsvinst om 5 000 euro, för vilken han betalar 1 500 euro i försäljningsvinstskatt.

6.4 Deklaration av gåva

Den som har tagit emot en gåva ska inom tre månader från tidpunkten då gåvan erhöles lämna en gåvodeklaration i MinSkatt eller vid behov på pappersblankett. Blanketter fås på skattebyråerna och i Skatteförvaltningens webbtjänst på www.vero.fi. Uppgift behöver inte lämnas om gåvan är skattefri, det vill säga under 5 000 euro. Deklarationen måste emellertid göras om man av samma givare inom tre år får flera gåvor, vilkas värde sammanlagt överstiger gränsen för skattefrihet för gåva.

Någon gång kan det vara skäl att anmäla en gåva till Skatteförvaltningen, även om den understiger gränsen för skattefrihet. Eftersom man då får ett i gåvobeskattningen fastställt värde på egendomen för senare överlåtelsevinstbeskattning.

6.5 Besittningsrätt

Arvs- eller gåvoskatt uppbärs inte på besittningsrätt som har erhållits eller uppburits genom testamente eller gåva. Med besittningsrätt kan man minska skattebeloppet på arv och gåva (se följande kapitel).

7 Skatteplanering

Beskattningen är av stor betydelse för den slutliga avkastningen av en placering. Med hjälp av skatteplanering kan nettointkomsten ökas.

Det är alltid skäl att komma ihåg en skatteplanering på förhand och gärna assisterad av en sakkunnig. Även om det i beskattningen finns många tumregler, är det i sista hand fråga om en tolkning av lagarna. Det är skäl att betrakta beskattningens roll vid placeringsbesluten som begränsad. Enbart ur beskattningens synvinkel skulle det löna sig att exempelvis köpa aktier dyrt och sälja dem billigt för att skatten på försäljningsvinsten ska bli låg. Men sällan vill placeraren köpa dyrt och sälja billigt.

Dessutom är det skäl att komma ihåg att kringgående av skatt är förbjudet. Med kringgående av skatt avses konstgjorda arrangemang som vidtas endast för att undvika eller minimera skatterna.

7.1 Tidpunkten för transaktioner

I beskattningen är tidpunkterna för förvärv och försäljning av egendom avgörande, eftersom de inverkar på hur försäljningsvinster och -förluster av transaktionerna beräknas.

För beskattningen är det viktigt att spara kvitton, av vilka egendomens anskaffningstidpunkt och anskaffningspris framgår. Det är också skäl att spara värdeandelskontonas kontoutdrag över värdepapperstransaktioner, emissioner, ändringar i antalet aktier och uppgift om fusioner. Kvitton över placeringsbostäder och iståndsättande av fastigheter kan också vara av betydelse.

7.2 Försäljning med förlust

Att sälja med förlust är rena giftet för placeraren, men alltid kan inte förluster undvikas. Det innebär en lindring att försäljningsförlusterna i beskattningen kan avdras från försäljningsvinster. Från och med år 2016 kan fysiska personers och dödsboms överlåtelseförluster även dras av från andra kapitalinkomster om försäljningsvinster helt eller delvis saknas.

En bra tumregel för försäljning med förlust är att det lönar sig att sälja med förlust då försäljningen av annan egendom skapat skattepliktig vinst.

Exempel: Utnyttjande av avdragsrätten för förluster

Petter Planerare sålde 2014 efter ett drygt års innehav sina aktier i bolaget X, när deras kurs sjunkit med 25 procent och priset sjunkit till 3 750 euro. Petters 1 250 euros försäljningsförlust blev utnyttjad i beskattningen, eftersom han inte hade några försäljningsvinster samma år.

Petter har fortfarande aktier i bolaget Y som han förvärvade för några år sedan. Y:s kurs har stigit med 40 procent, varför Petter beslutar sig för att ta hem vinsterna och samtidigt utnyttja avdragsrätten på gamla förluster.

Petter sålde aktierna i Y för 5 600 euro och försäljningsvinsten var 1 600 euro.

Då från försäljningsvinsten avdras försäljningsförlusten som åsamkades av aktierna i X, minskar Petters försäljningsvinst till 350 euro (1 600-1 250). Petter betalar för försäljningsvinsten i skatt 105 euro (30 procent av 350 euro), då han för skatten utan försäljningsförlusten hade fått betala 480 euro i skatt (30 procent av 1 600 euro).

7.3 Aktiehandel fram och tillbaka

För en aktieplacering kan det vara ändamålsenligt att idka aktiehandel fram och tillbaka, dvs. köpa och sälja samma bolags aktier även med korta intervaller. Genom att sälja med förlust och med hjälp av återköp kan man exempelvis sänka anskaffningspriset på aktierna i portföljen.

Då förlusterna realiserats kan man i beskattningen avdra de vid transaktionen uppkomna förlusterna från försäljningsvinsterna vid andra transaktioner. Handeln fram och tillbaka bör emellertid idkas öppet på börserna, eftersom skattemyndigheten annars kan tolka transaktionerna som kringgående av skatt. Därför är det skäl att emellan transaktionerna lämna några dagar, under vilka kursen fritt kan fastställas på marknaden.

7.4 Utdelning av dividend

Dividenden för en aktie sänker i allmänhet tillfälligt börskursen för aktien med dividendens belopp. Om man vid tidpunkten för utdelning av dividend planerar aktieköp, bör man vid tidpunkten beakta skillnaderna mellan dividendinkomst- och överlåtelsevinstbeskattningen:

1. För börsdividend uppbärs minst 25,5 procent i skatt för privatpersoner.
2. Överlåtelsevinstens belopp, det vill säga beloppet av skatten på överlåtelsevinsten som riktas är med en skattesats på 30 procent något av följande:
  - a) Vid ett anskaffningsantagande på 40 procent (aktie som ägts minst 10 år) = 18 procent ($60 \% * 30 \%$).
  - b) Vid ett anskaffningsantagande på 20 procent (aktie som ägts under 10 år) = 24 procent ($80 \% * 30 \%$).
  - c) Vinst som grundar sig på den ursprungliga anskaffningsutgiften = 30 procent

Om aktien säljs före utdelning av dividend, erhålls ingen dividend men till följd av det förhöjda överlåtelsepriset tillämpas ett av de ovan nämnda tre skattetrycken på överlåtelsevinsten. Om en aktie däremot säljs först efter utdelningen av dividend, minskar överlåtelsevinsten med beloppet av den utdelade dividenden men dividendinkomsten beskattas med skattetrycket på 25,5 procent.

7.5 Gåvor i små poster

Vid delning av arv och givande av gåva kan skatteplanering ske på lång sikt. Gåvor kan ges i sådana poster att ingen gåvoskatt upp bärs överhuvudtaget eller mycket litet.

Gåvor under 5 000 euro är skattefria. För skattefriheten gäller en tre års regel, det vill säga gåvor av samma gåvogivare under tre års tid till samma gåvomottagare räknas samman. Den stipulerade tiden om tre år fastställs på grundval av de verkliga tidpunkterna för gåvorna.

Det är också skäl att planera tidpunkten för gåvorna så, att gåvomottagaren inte blir tvungen att sälja gåvorna innan minst ett år förflutit efter mottagandet (se Beräkning av försäljningsvinst i specialfall).

Exempel: Uppdelning av gåva i flera poster

För en gåva om 20 000 euro i skatteklass I är skatten 1 300 euro, men för en 5 000 euros gåva 100 euro, dvs. om man ger gåvan i fyra poster sjunker gåvoskatten till sammanlagt 400 euro. Det bör vara minst tre år mellan gåvorna.

7.6 Arv direkt till barnbarn

Om förmögenheten ges eller genom testamente överförs till barnbarnen inbesparas arvskatten för en generation. Med ett testamente kan man överföra förmögenhet åt vem som helst genom att avvika från laga arvsföljd. Om den förmögenhet som överförs till testamentmottagaren stannar under den skattefria gränsen om 20 000 euro får denne förmögenheten utan arvsskatt. Genom att testamentera kan man till exempel ge varje barnbarn eller till exempel gudbarn 19 990 euro utan arvsskatt.

Arvingarna kan också själva avstå från sitt arv till förmån för sina efterkommande. Om den som avstår från arvet har flera barn, till vilka arvet överförs, sjunker också skattens totalbelopp, då antalet arvingar ökar.

Beskattningen av försäljningsvinsten av en egen bostad i dödsboet kan ofta minskas genom att avvittringen görs så att bostaden överförs i dess helhet i änkans/änklingens namn före försäljning. Han/hon får därigenom också för den avlidnas del räkna sig till godo dennas anskaffningstidpunkt och -pris samt på detta sätt i allmänhet också skattefrihet på grund av att han/hon bott i bostaden i två år under tiden för innehavet. I annat fall gäller nämligen skattefriheten endast änkans/änklingens andel, om arvingarna inte bott i bostaden minst två år efter arvlåtarens död.

Exempel: Att avstå från arv till förmån för barn

Martin Man efterlämnade vid sin död en förmögenhet på 300 000 euro. Han hade en dotter och en son, vilka båda var tvungna att för sin andel på 150 000 euro betala 15 200 euro i arvsskatt. Dottern Nora Noga beslutar sig för att avstå från sitt arv till förmån för sina tre barn. Nora Noga betalar inte arvsskatt. Arvsandelen för vart och ett av barnen var 50 000 euro, på vilket arvsskatten var 2 500 euro, dvs. sammanlagt 7 500 euro.

7.7 Besittningsrätt

Med besittningsrätt kan arv- och gåvoskattens belopp minskas. Besittningsrättens innehavare får rätten till avkastningen av egendomen och betalar utgifterna för dess underhåll. Om besittningsrätten uppkommit med stöd av lag eller testamente, kan ifrågavarande egendom inte utmätas för ägarens skuld.

Beloppet för barnens arvsskatter minskar märkbart genom att makarna gör upp ett inbördes besittningsrättstestamente. Ett inbördes äganderättstestamente kan tas emot som enbart ett besittningsrättstestamente, varvid skattepåföljderna är de samma som om testamentet ursprungligen uppgjorts som ett inbördes besittningsrättstestamente. Också värdepapper kan ges i gåva så att gåvogivaren behåller rätten till avkastningen.

Den i gåvobrevet förbehållna livstids besittnings- eller nyttjanderätten sänker mottagarens gåvoskatt. Lindringen är desto större ju yngre gåvogivaren är. Man bör emellertid observera att den som förbehåller sig en besittnings- och avkastningsrätt i allmänhet fortsättningsvis beskattas för avkastningen av den givna egendomen i inkomstbeskattningen och för värdet i fastighetsbeskattningen.

Årsvärdet på en besittningsrätt, dvs. andelen av det gängse värdet beror på egendomens art. Värdet på beskattningen på årsnivå för en bostad är i allmänhet 5 procent och för en fritidsbostad 3 procent. Övrig egendom värderas enligt den verkliga årsinkomsten, till exempel enligt den genomsnittliga dividendinkomsten. Förbehållet på livstid beaktas enligt åldern på den som äger besittningsrätten enligt följande:

Besittningsrättsinnehavarens ålder	Talet med vilket årsinkomstbeloppet multipliceras
under 44	12
44–52	11
53–58	10
59–63	9
64–68	8
69–72	7
73–76	6
77–81	5
82–86	4
87–91	3
över 92	2

Exempel: Gåva av en sommarstuga

Paret Stugman skänker en sommarstuga till sina tre barn, men förbehåller sig nyttjande- och besittningsrätten under sin livstid. Sommarbostadens gängse värde är 60 000 euro. Makarna Stugman är 55 år. Besittningsrättens värde på årsnivå är tre procent och ålderskoefficienten 10, varvid gåvoskatten efter 30 procents avdrag fastställs till 42 000 euro. Samtliga barn får såväl av far som av mor en gåva värd 7 000 euro, varvid var och en av dem i gåvoskatt betalar 2 x 260 euro, dvs. 520 euro. Fördelen med besittningsrätten är 480 euro per förmånstagare.

7.8 Besittningsrätten upphör

När besittningsrätten upphör i och med att besittningsrättens innehavare dör, får ägaren full ägande- och besittningsrätt till egendomen utan skattepåföljder. Om däremot besittningsrättens innehavare under sin livstid avstår från besittningsrätten avses besittningsrättens dåvarande värde tillfalla egendomens ägare som gåva. I allmänhet förloras besittningsrättens skatteförmån om besittningsrättens egendom säljs eller besittningsrätten på annat sätt avslutas under besittningsrättsinnehavarens livstid.

Exempel: Försäljning av sommarstuga som erhållits som gåva när modern har besittningsrätt

Efter att ha fyllt 65 år har fru Stugman, som blivit änka, slutat åka ut till stugan. Barnen beslutar sig för att sälja sommarbostaden för 180 000 euro. Förutom skatten på överlåtelsevinst ska barnen betala gåvoskatt på besittningsrättens dåvarande värde. Var och ett av de tre barnen betalar 852 euro i gåvoskatt $((60\,000\text{ €} \times 3\% \times 8 - 5\,000\text{ €}) \times 8\% + 100\text{ €})$. De betalar således mera i gåvoskatt än vad innehållandet av besittningsrätten på sin tid sänkte gåvoskatten.

7.9. Kapitalinkomster och studiestöd

FPA beaktar vid studiestödets inkomstkontroll personens alla beskattningsbara inkomster enligt inkomstskattelagen, det vill säga kapitalinkomsterna beaktas utöver förvärvsinkomsterna. Skatteförvaltningen anmäler uppgifterna om beskattningsbara inkomster direkt till FPA. Inkomsterna beaktas i huvudsak till sitt bruttobelopp men FPA beaktar de avdrag som görs för kapitalinkomsterna på samma sätt som Skatteförvaltningen, med undantag för överlåtelseförluster, om det har krävts att avdragen ska göras vid beskattningen av den beskattningsbara inkomsten. Om överlåtelsevinsterna understiger 1 000 euro om året beaktas de inte i FPA:s inkomstkontroll.

I studiestödets inkomstkontroll beaktas inte gåvor eller arv som omfattas av arvs- och gåvoskatt, ränteintäkter för insättningar (om de omfattas av källskatt), ersättningar eller vinster som omfattas av lotteriskatten, ersättningar för utgifter, dagtraktamenten som betalas för arbetsresor, odelade dödsboms inkomster eller skatteåterbäringar.

I inkomstkontrollen för studiestöd beaktas ett aktiesparkonto endast om pengar tas ut från ett vinstgivande konto. Pengar som tas ut från ett förlustbringande konto har å sin sida ingen inverkan på studiestödet. Uttagstidpunkten för medlen inverkar på vilket skatteår de uttagna medlen anses räknas till. Dividender som har betalats till ett aktiesparkonto beaktas i stället när det allmänna bostadsstödet beräknas av FPA.

Exempel: En studerande säljer aktier för vilket överlåtelsevinster uppkommer

Den studerande köper aktier för 1 500 euro med sommarjobbslönen. Hen säljer de inköpta aktierna senare under läsåret för 2 600 euro. Överlåtelsevinsten blir 1 100 euro (2 600 euro - 1 500 euro). Av detta dras 20 euro av så den inkomst som anmäls till FPA:s inkomstkontroll blir 1 080 euro

Exempel: Aktieförsäljning med vinst respektive förlust

Stefan Student säljer bolaget A:s aktier för 5 000 euro. Stefan köpte aktierna för 3 000 euro för två år sedan. I FPA:s inkomstkontroll räknas transaktionen som en inkomst på 2 000 euro för Stefan.

Om Stefan samtidigt säljer bolag B:s aktier som han köpt för 5 000 euro till ett pris på 4 000 euro, anser FPA fortfarande att Stefan fått en inkomst på 2 000 euro, eftersom överlåtelseförlusten inte beaktas vid inkomstkontrollen.

8 Beskattning av placeringar i utlandet

En i Finland bosatt allmänt skattskyldig person är skyldig att betala skatt i Finland även på försäljningsvinster som erhållits från utlandet. Skatten uträknas på samma sätt som för en inhemsk försäljningsvinst och skatten utgör 30 eller 34 procent på vinsten.

Finland har avtal med många länder för att undvika dubbelbeskattning. I skatteavtalen har det i allmänhet överenskommit att försäljningsvinsten på värdepapper beskattas endast av den stat där den skattskyldiga bor, det vill säga Finland beskattar dem som är bosatta i Finland. På motsvarande sätt betalar en person som är bosatt utomlands oftast skatten på försäljningsvinst i landet där hen bor.

I fråga om försäljningsvinster av fastigheter har även landet där fastigheten är belägen ofta beskattningsrätt. I många skatteavtal jämföras en bostadsaktie med en fastighet. Då en person är tvungen att betala skatt även utomlands, gottskrivs skatten i Finland. Hur beskattningsrätten fördelar sig mellan länderna bör alltid kontrolleras i skatteavtalet mellan landet där egendomen är belägen och Finland.

Skattedeklarationen ska kompletteras med avkastningen av utländska placeringar och för dem erlagda skatter. Beskattaren får inte direkt uppgift om dem på samma sätt som om inhemska inkomster.

Finland beskattar alla i Finland bosatta för all avkastning från utländska placeringar, om inte ett skatteavtal mellan Finland och ifrågavarande stat utgör ett hinder. Om skatt betalats i utlandet, gottgörs den i Finland enligt bestämmelserna i lagen och skatteavtalet. Erhållandet av gottgörelsen förutsätter i allmänhet en utredning om den skatt som betalats i utlandet. Gottgörelsen sker för samma slag av inkomster för vilken skatt ska betalas i Finland.

Utomlands erhållen ränteinkomst är skattepliktig kapitalinkomst oberoende av om medlen tas hem till Finland eller inte. I många stater uppbärs ingen skatt i ursprungslandet på räntor som betalats till utlandet. Eftersom utländska ränteinkomster är beskattningsbar kapitalinkomst, kan från dem avdras kostnader för förvärvande av kapitalinkomst, vilket inte är fallet med inhemska, källskatt underkastade ränteinkomster.

Dividend från ett utländskt börsbolag är i sin helhet eller delvis skattepliktig kapitalinkomst i Finland (dividender från börsbolag i ett EU-land beskattas på samma sätt som dividender som utdelas av finska börsbolag). Enligt de flesta skatteavtal som Finland ingått uppbärs utomlands för dividender en källskatt på 15 procent. På motsvarande sätt uppbärs av utomlands boende och skattskyldiga där för dividender utbetalade från Finland oftast en källskatt på 15 procent. Dyliga avtal har Finland med bland annat de övriga nordiska länderna och Estland.

Avkastningen av en utländsk placeringsfond är i Finland beskattningsbar kapitalinkomst. För avkastning som betalas från Finland till utlandet uppbärs i allmänhet källskatt. Uppbärandet av källskatt beror på lagstiftningen i fondbolagets hemland och på ett eventuellt skatteavtal med Finland.

Vinsten av försäljning av en utländsk aktie beskattas i Finland, om den skattskyldige är fast bosatt i Finland.

Om källstaten för inkomsten har uppburit mer skatt än vad som fastställs i skatteavtalet ersätts inte den för mycket inbetalda skatten i beskattningen i Finland. Man kan ansöka om återbetalning av för mycket inbetald skatt i källstaten på det sätt som staten i fråga kräver. Om det till ansökan ska fogas ett hemvistintyg från den finländska skattemyndigheten kan ett sådant begäras av Skatteförvaltningen. Via länkarna invid kan man ansöka om återbetalning av för mycket inbetald källskatt i **Danmark** och **Norge**.

Exempel: Dividendinkomster från Sverige

Albert Aktieägare får en dividend på 1 000 euro från Skandinaviska Enskilda Banken. Sverige uppbär av honom en källskatt på 15 procent, som gottgörs i Finland, då källskatten som Sverige uppburit tas upp i Albert Aktieägares skattedeclaration. Finland beskattar 25,5 procent av dividendinkomsten.

<i>Skatt i Finland</i>	<i>255 euro</i>
<i>Källskatt i Sverige</i>	<i>-150 euro</i>
<i>Albert ska till Finland betala</i>	<i>105 euro</i>

9 Skatteskalorna 2020

9.1 Skatteskalen för statens inkomstskatt 2020

Vid beskattningen för 2020 fastställs den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, procent
18 100–27 200	8,00	6,00
27 200–44 800	554,00	17,25
44 800–78 500	3 590,00	21,25
78 500–	10 751,25	31,25

På kapitalinkomst betalas 30 procent i inkomstskatt (inkomstskattesats för kapitalinkomst). Till den del den beskattningsbara kapitalinkomsten för en skattskyldig överstiger 30 000 euro betalas 34 procent i inkomstskatt (höjd inkomstskattesats för kapitalinkomst).

9.2 Skatteskalor för skatt på arv och gåva

Mottagarna av arv och gåva indelas i två skatteklasser.

Till klass I hör äkta maka/make, arvingar i rakt uppstigande eller nedstigande led, arvingar till maka/make i rakt nedstigande led. Samboende jämföras med äkta makar, om de tidigare varit gifta eller har eller har haft ett gemensamt barn. Sambo ärver sin döda maka eller make endast på basis av testamente. Till skatteklass II hör övriga släktingar och personer utanför slakten och familjen.

Skatteskala för arvsskatt klass I

Värde på den skattepliktiga andelen, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt för den överstigande delen, procent
20 000–40 000	100	7
40 000–60 000	1 500	10
60 000–200 000	3 500	13
200 000–1 000 000	21 700	16
1 000 000–	149 700	19

Från den beskattningsbara arvsandelen får avdras:

- Makas/makes avdrag 90 000 euro.
- Minderårigs avdrag (under 18 år) 60 000 euro.

Skatteskala för arvsskatt klass II

Värde på den skattepliktiga andelen, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt för den överstigande delen, procent
20 000–40 000	100	19
40 000–60 000	3 900	25
60 000–200 000	8 900	29
200 000–1 000 000	49 500	31
1 000 000–	297 500	33

Skatteskala för gåvoskatt klass I

Värde på den skattepliktiga andelen, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt för den överstigande delen, procent
5 000–25 000	100	8
25 000–55 000	1 700	10
55 000–200 000	4 700	12
200 000–1 000 000	22 100	15
1 000 000–	142 100	17

Skatteskala för gåvoskatt klass II

Värde på den skattepliktiga andelen, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt för den överstigande delen, procent
5 000–25 000	100	19
25 000–55 000	3 900	25
55 000–200 000	11 400	29
200 000–1 000 000	53 450	31
1 000 000–	301 450	33

(Källor: Skatteförvaltningen, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet)

10 Ordlista

Aktie

En andel av ett bolags aktiekapital. Aktien medför rätt bland annat till bolagets vinstutdelning, förtursrätt vid nyemission och rätt att delta i bolagsstämman.

Aktiedeposition

Tidsbegränsad deposition, vars avkastning beror på aktiernas kursutveckling.

Aktieemission

Ett aktiebolag ger ut nya aktier eller aktier som bolaget äger till aktieägarna. Aktieemissionen kan också riktas till någon annan part än aktieägarna. Aktieemissionen kan vara mot vederlag eller vederlagsfri.

Aktiens matematiska värde

Bolagets nettoförmögenhet (tillgångar - skulder) delat med antalet aktier i omlopp.

Anskaffningsutgift

Avdrag som i beskattningen av försäljning eller överlåtelse görs från försäljningspriset, omfattar till exempel anskaffningspriset, dvs. inköpspriset, utgifterna för köp och försäljning samt överlåtelseskatten.

Anskaffningsutgiftsantagandet

Ett alternativt avdrag till den verkliga anskaffningsutgiften och omkostnaderna i beskattningen av försäljningsvinsten, dvs. överlåtelsevinsten på egendom.

Avkastningsandel

Avkastning som en placeringsfond årligen delar ut till sina andelsägare.

Beskattningsvärde

Det värde som fastställts för egendom under skatteåret enligt lagen om värdering av tillgångar för beskattningen.

Börsbolag

Ett listat bolag. Ett bolag med vars aktier handel idkas på börsen. Noterat bolag.

Dividend

Den vinstandel ett bolag utdelar till sina aktieägare.

EES-området

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, som omfattar EU:s medlemsstater samt Island, Norge och Liechtenstein.

Emission

Försäljning av aktier eller masskuldebrev till allmänheten.

FIFO-principen

Principen first in, first out innebär att om inte ordningsföljden av vid olika tidpunkter anskaffade innehav av samma slags egendom inte kan fastställas, anses egendomen ha sålts i den ordning som den förvärvats.

Fondemission

En emission, där aktieägarna får nya aktier vederlagsfritt.

Försäljningsvinst (eller -förlust)

Överlåtelsevinst (eller -förlust). Skillnaden mellan försäljningspriset och de verkliga anskaffningsutgifterna eller anskaffningsutgiftsantagandet av egendom.

Gängse pris

Marknadspris.

I Finland allmänt skatteskyldig

En person, som under skatteåret varit bosatt i Finland. Personen anses vara bosatt i Finland, om han har sin stadigvarande bostad och hemvist här eller om han/han vistas här över sex månader i följd. En finsk medborgare är allmänt skatteskyldig i Finland efter flyttning utomlands fortfarande under flyttningsåret och de tre följande åren, om han/hon inte visar, att han/hon inte längre har någon väsentlig anknytning till Finland.

Inlösningspris

Exempelvis det pris som betalas till ägaren vid inlösen av en andel i en placeringsfond.

Kapitalinkomst

Inkomst av placerat kapital, till exempel dividender, hyror, placeringsfondernas avkastningsandelar och utländska räntor.

Konvertibelt skuldebrev

Ett av ett aktiebolag emitterat skuldebrev, som enligt lånevillkoren kan konverteras till aktier.

Kvarskatt

En skatt som ska betalas i efterhand, när den skatt som fastställts i den slutliga beskattningen är större än den skatt som påförts i förskottsuppbörden.

Källskatt på ränteinkomst

En slutlig skatt som uppbärs på ränteintäkter i hemlandet, exempelvis räntor på depositioner och masskuldebrev.

Källskatt

En slutlig skatt som uppbärs vid källan för inkomsten, t.ex. skatt på avkastning som betalas till utlandet.

Legat

Specialtestamente, med vilket arvlåtaren bestämmer om en viss del av sin förmögenhet eller en viss summa till förmån för någon. Mottagaren av ett specialtestamente är inte aktionär i dödsboet enbart på grund av sin ställning som mottagare av ett specialtestamente.

Ls-besparingar

Till ett Ls-konto överförda pengar, som vidareplaceras från kontot i depositioner, aktier, fondandelar och/eller ränteplaceringar.

Listat bolag

Ett bolag med vars aktier handel idkas på börsen. Noterat bolag.

Ls-konto

Ett konto för bundet långsiktigt pensionssparande. Sparandet på ett Ls-konto stöds med skattelättnader, men de sparade medlen och avkastningarna av dem beskattas när de vid uppnådd pensionsålder lyfts.

Marginalskatt

Den skatt som uppbärs för tilläggsinkomst.

Masskuldebrevslån

Ett lån, som en sammanslutning upptar av allmänheten och som fördelar sig på flera masskuldebrev. Masslån.

Nyemission

Avgiftsbelagd emission.

Onoterat bolag

Ett företag som inte noterats på börsen, det vill säga dess aktier är inte föremål för offentlig handel på en reglerad marknad.

Option

Ett avtal, som medför rätt, men inte skyldighet att köpa eller sälja den förmån som utgör objekt för förmånen vid en viss tidpunkt till ett på förhand avtalat pris. Förmånen kan exempelvis vara en aktie eller ett index.

Optionsbevis

Teckningsrätt som berättigar till teckning av aktier på vissa villkor och under viss tid.

Optionslån

Ett masskuldebrev till vilket hör optionsbevis som berättigar till teckning av aktier.

Placeringsfond

En av aktier och andra värdepapper bestående fond, som ägs av de personer och samslutningar som placerat medel i fonden.

Premie

Prisskillnaden mellan priset på ett jämförbart värdepapper och det högre pris som betalas till emittenten för en option.

Progression

Den skatteökning som gradvis följer med ökad inkomst och som är desto större ju högre inkomsterna är.

Ren förvärvsinkomst

Förvärvsinkomst, från vilken naturliga avdrag, dvs. resor till och från arbetsplatsen, medlemsavgifter till fackföreningar och övriga utgifter för inkomsten förvärvande avdragits.

Skattesats

Skattens andel i procent av de skattepliktiga inkomsterna.

Skatteskala

Progressionsskala vid statens inkomstbeskattning eller beskattning av arv och gåva.

Särskild underskottsgottgörelse

Om de avdragsgilla frivilliga pensionsförsäkringspremierna eller de till Is-kontot överförda besparingarnas belopp är större än det skattepliktiga kapitalskattebeloppet görs avdraget från skatterna på förvärvsinkomst.

Teckning

Köp av aktie och masskuldebrev i samband med en emission, köp av placeringsfondandelar.

Teckningspris

Det pris som betalas för ett värdepapper vid en emission.

Teckningsrätt

Rätten som ansluter sig till att förvärva nya aktier i bolaget.

Termin

Förbindelse att köpa eller sälja förmån som utgör objekt för förbindelsen vid en viss tidpunkt till ett visst pris. Den underliggande förmånen kan vara till exempel en valuta eller ett värdepapper.

Underskottsgottgörelse

Avdrag som görs från skatt på förvärvsinkomst då avdragen från kapitalskatten, till exempel utgifter för inkomstens förvärvande eller avdragsgilla ränteutgifter, överstiger kapitalinkomsterna.

Vinstandel

Avkastningsandel. Avkastning som en placeringsfond årligen delar ut till sina andelsägare.

Värdeandel

Värdepapper i anslutning till ett värdeandelssystem. Värdeandelar ersätter tryckta värdepapper, som aktiebrev och masskuldebrev.

Värdeandelskonto

Placerarens personliga konto, i vilket tecknas dennes aktier per bolag och typer av värdeandelar.

Warrant

Ett värdepapper som medför rätt men inte skyldighet att köpa eller sälja den underliggande egendomen (aktie/index) till ett i emissionsprospektet fastställt pris och vid en fastställd tidpunkt i framtiden eller erhålla en penningprestation. Warranten liknar optionen, men är långvarigare. Under warrantens giltighetstid kan handel idkas med den på börsen på samma sätt som med aktier.

Överkurs

Den del av priset av ett masslån som överstiger det nominella värdet.

Överlåtelseskatt

Skatt som betalas till staten i samband med en överlåtelse av fastighet eller värdepapper mot vederlag och som ersätter stämpelskatten. I handel med fastigheter är skatten 4 procent och i aktiehandel med bostadsbolagsaktier och andra fastighetsbolagsaktier 2 procent (från och med den 1 mars 2013) och i annan aktiehandel utanför börsen 1,6 procent.

Överlåtelsepris

Köpesumman som erhållits från försäljning av egendom.

Överlåtelsevinst (eller -förlust)

Försäljningsvinst (eller -förlust). Skillnaden mellan försäljningspriset och de verkliga anskaffningsutgifterna eller anskaffningsutgiftsantagandet av egendom.

Guiden har utarbetats utifrån i skrivande stund gällande lagar och bestämmelser. Redigeringsarbetet har utförts med omsorg. Børsstiftelsen i Finland ansvarar emellertid inte för placeringsbeslut som fattas på grundval av guiden.

Placerarens skatteguide 2020

**PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN**

*Fabiansgatan 14, 00100 Helsingfors, www.porssisaatio.fi
Denna bok kan beställas via Börsstiftelsens nätbutik www.porssisaatio.fi*